

Šiame numery

Velykinis savęs ieškojimas.

Naujieji Jaunimo centro

Chicagoje užmojai.

Nijolė Jankutė apie Romualdą Spalį.

D. Brazytės-Bindokienės

premijuotos apysakos ištrauka.

Durklas širdin ir kaltininko

jubiliejus.

Kertinė paraštė

Velykinis savęs ieškojimas

Daug ko mes ieškome savo gyvenime. Vieni ieškome įtakos žmonėse, kiti — turto, kiti — pasisekimo įvairiuose darbuose. Tačiau, nepaisant šių visų galių pasiekimų, žmogus ne kartą jaučiasi tuščias ir net baugiai vienišas. Net linksmiausi parenimai neįstengia užpildyti tos tuštumos. Dėl to teisingi yra kai kurie filosofai sakydami, kad žmogus yra tragiška būtybė. Išsivadavimo priemonę iš šios tragikos jie siūlo žmogui atrasti save.

Kaip žmogus gali atrasti save? Iš tikrųjų, reikia pastebėti, kad žmogus gali išgyventi visą gyvenimą, kažkaip šalia savęs, neatradęs savęs. Kas gali žmogui padėti atrasti save? Visų pirma, ne kas kitas, kaip pats jo tragiškumas. Kai žmogus pradeda suprasti, kad jis savo išsilydinimo neranda nei pasisekimuose, nei turtuose, nei visuomeniniame pripažinime, jam tada iškyla klausimas: kas pagaliau aš esu? Besiartinanti kiekvienam iš mūsų mirtis pastato mus patį prieš save. Teisingai pastebi Leslie Dewat, kad žinojimas, jog mirsi, yra aukštoji žmogaus privilegija, nes joks gyvulys nežino, kad jis mirs. Tik žmogus yra tiek sąmoninga būtybė, kad sugeba atsisukti prieš savo paties buvimo klausimą.

Taigi, kas aš esu? Kas esame mes visi? Kokia prasmė yra visų mūsų pastangų? Mums siūlo atsakymai į šį klausimą svyruoja taip plačiai, koks yra atstumas tarp nieko ir begalybės. Krikščioniškas tikėjimas mus moko, kad mes esame būtybės, panašios į Dievą; mes esame jam vertingi asmenys, jo nekantriai laukiami. Mes savo esmėje esame nesunaikinami. Visas sunkumas glūdi tame, kad mes nesugebame šiuo mokslu realiai patikėti. Mes manome, kad tai yra per gražu, kad būtų teisinga, turint prieš akis mūsų gyvenimo menkystes.

Tačiau kodėl nepamąstyti ir apie tai, kad mes esame brangūs Dievui. Įsitikinkime tuo kiekvienas sau prieinamu būdu. Vienam

tai padės loginiai įrodymai, kitam pasąmonės nujautimas. Bet visiems mums — Dievo tapimas žmogumi ir išgyvenimas viso žmogiško realizmo.

Ir nereikia, kad ši, pradžioje silpna, švieselė būtų užgesinta mūsų vargų ir net mūsų nuodėmių. Gal būt mes net per daug kalbame apie nuodėmes. Dievui nuodėmė nėra jokia nenugalima realybė. Ir žmogui, esančiam su Dievu, atsitiktinė nuodėmė, taip pat nėra realybė, kurios nebūtų galima sunaikinti tikru meilės pareiškimu Dievui.

Žmogus, šitaip suvokęs save, yra kaip visa žmonija. Jis talpina savyje žmogiškumą nuo pirmo iki paskutinio žmogaus. Jis talpina savyje ir Kristaus žmogiškumą. Kiekvienas mūsų Dievo akyse esame kitas Kristus. Dėl to apaštalas Povilas skatina mus tai pasisavinti šiais žodžiais: "Turėkite tokius jausmus, kokius turėjo Jėzus Kristus" (Pil. 2, 5). Kristus, kaip skaitome toliau tame pačiame apaštalo laiške, iš vienos pusės, nelaiškė įžulumu save laikyti lygiu Dievui, o iš kitos pusės, jis žmogaus realybę išgyveno iki pažemininės mirties. Tuo būdu jis rodo mums kelią, kaip mes turime save suprasti. Mes nesame vien fizinės evoliucijos padaras, kaip ne vienas šiandien rėtų manyti. Taip pat žmogaus vertybė nėra priklausoma nuo atsitiktinių pasisekimų ar nepasisekimų.

Atstaciūs savęs santykių su Dievu, visa mūsų dvasios nuotaka pasikeičia. Dalykai, kurie anksčiau atrodė nepaprastai reikšmingi, dabar pasirodo labai riboto dydžio. O mūsų dvasios išvidiniai nujautimai, kurie anksčiau buvo mūsų vos pastebimi, įgauna vadovaujančios reikšmės mūsų gyvenime. Gi šio pasikeitimo rezultatas yra laisvės išgyvenimas, lydimas išvidinio džiaugsmo ir rimties.

Šitaip gali būti svarstomas ar nusakomas krikščioniškas atgimimas, kurį mes švenčiame per Velykas.

V. Bgd.

Ne vien tik patalpos, bet ir kūrybiniai užmojai

Iš akimirkų su Jaunimo centro Chicagoje vienu iš direktorių kun. Algimantu Keziu, S.J.

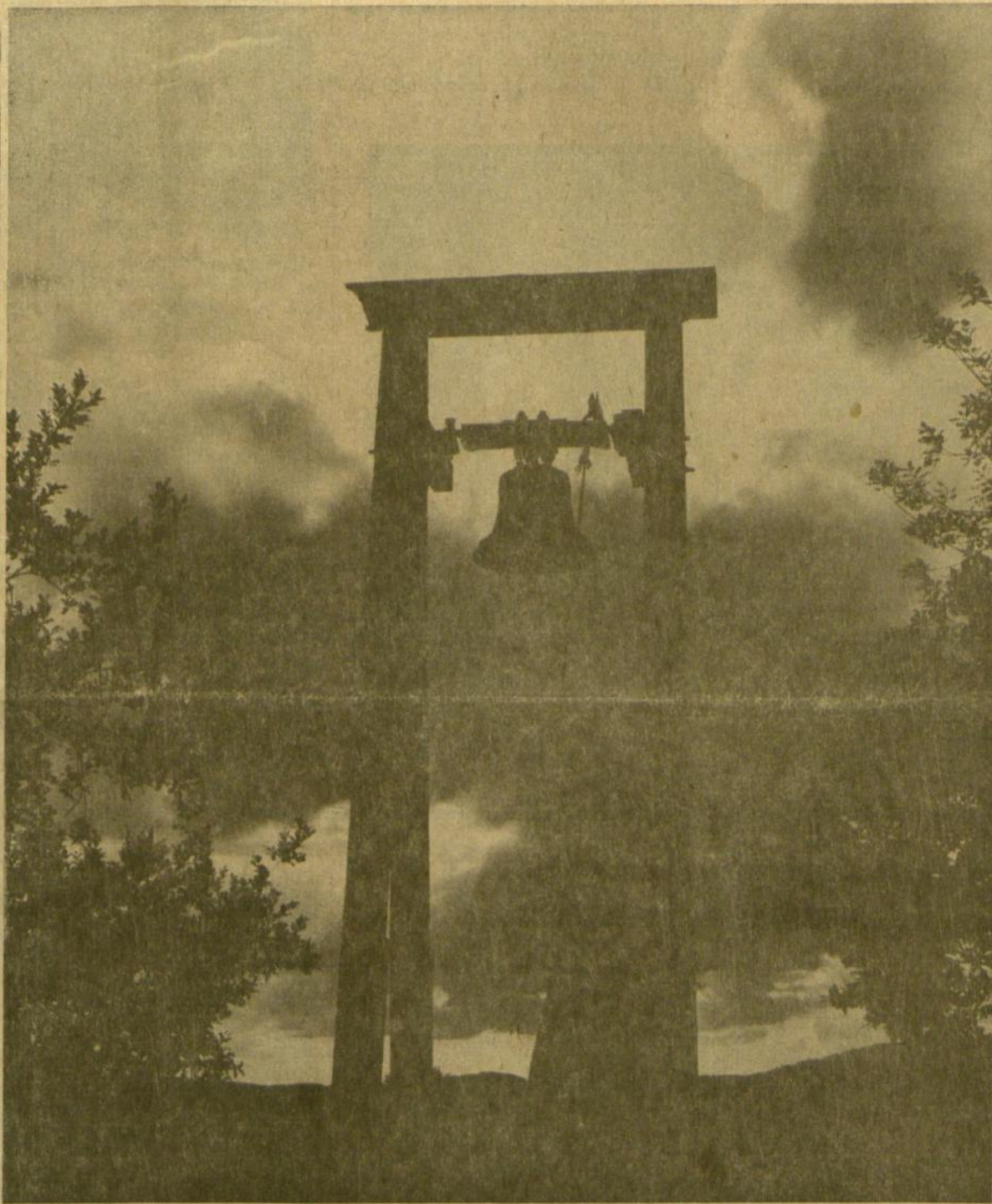
Vienas iš kūrybiniais polėkais pertekusių žmonių mūsų tautinėje bendruomenėje yra kun. Algimantas Kezys, S.J. Nors jo, ypač kaip foto menininko, vardas iškilęs toliau ir plačiau už mūsų tautinės bendruomenės ribų, bet labiausiai jis savo laiką, talentą bei jėgas skiria tik lietuviams, šiuo metu būdamas ir vienas iš Jaunimo centro direktorių. Per paskutinius penkerius metus įsivyravo tokia tradicija, kad kiekvienais metais ankstyvą pavasarį aplankau kun. A. Kezį, surašau per metus jo nuveiktus darbus foto meno srityje, filmo bei kituose kūrybiniuose horizontuose, taip pat jo pažadus ateinantiems metams ir visa tai paskelbiu spaudoje.

Tą tradicinę pareigą stengiausi įvykdyti ir šiais metais. Kun. A. Kezį ir jo įkurtą bei tvarkomą Lietuvos foto archyvą radau jau naujoje aplinkoje — naujuosiuose Jaunimo centro rūmuose. Čia kūrybingas kunigas turi gan patogų dviejų kambarių butą, o apačioje, šalia naujosios kavinės, yra ir patalpos Lietuvos foto archyvu. Jo kambarys papuoštas dailininku A. Galdiko, K. Zoromskio ir A. Labokienės kūriniiais, tautiniais motyvais austa juosta, gairele iš P. Amerikos lietuvių kongreso, kurią parvežė ten koncertavę "Grandies" šokėjai, bei kitais suvenyrais. Rankose raktai su rašytojos B. Pūkelevičiūtės dovanotu medaliu, kuriame šviečia įrašas "Aukščiausiojo malonė telydi kelionę".

Sukamas naujas ratas

Šį kartą, atsinešęs pernykštį straipsnį, pokalbį noriu sukurti tas frazės, ką jis per metus buvo pažadėjęs įvykdyti kūrybiniuose horizontuose. Bet kunigas perspėja, kad jis dabar stengiasi gerai užsukti naują ratą ir tik tada, kai jis visu smarkumu suksis, vėl grįžti prie senesniųjų darbų bei pažadų. Kaip žinome, padidinus Jaunimo centro, praėjusį rudenį kun. A. Kezys buvo paskirtas vienu iš Jaunimo centro direktorių, ir, pėrimus šias pareigas, atsivėrė naujos idėjos bei planai. Jo žodžiais, "iki šiol Jaunimo centras išvarė plačią vagą, bet pats laikėsi pasyviai. Mudu su kun. G. Kijausku turim planą, kad pats Jaunimo centras išeitų į kūrybinę ofensyvą, imtųsi iniciatyvos suburti kūrybingą jaunimą bei visuomenę, kad visi, čia susibūrę, užmirštų nemalonų mūsų bendruomenės susiskaldymą ir jaustųsi visi lygiai brangūs mūsų tautinės bendruomenės nariai. Žodžiu, norim, kad jaunimas ir visuomenė ateityje ne tik kad naudotųsi Jaunimo centro pastoge, bet kad iš paties Jaunimo centro vadovybės kiltų kūrybinė iniciatyva."

Šia prasme pradėta įgyvendinti kun. G. Kijausko mintis, kad Jaunimo centras turėtų savąjį informacinį biuletinį, kuriame būtų įamžinta gyvoji veikla Jaunimo centro pastogėje. Biuletinio, kuris pavadintas "Mūsų žinios" ir kurio iki šiol jau išėjo 28

Prisikėlimo varpai

Nuotrauka Algimanto Kezio, S. J.

numeriai, tikslas, kad tas vaizdas bei išpūdis, kurį visuomenė pergyvena įvairių kultūrinių bei visuomeninių švenčių metu, nedingtu su ta akimirka, bet užrašytas bei nufotografuotas išliktų ateičiai ir net istorijai. "Mūsų žinios" leidžiant, šalia atsakominojo redaktoriaus kun. A. Kezio daugiausia darbo įdėda Danutė ir Gediminas Vakariai, Danutė Bruškytė ir brolis Petras Kleinošas, S.J. Taip pat Mykolas Morikūnas, kuris, kaip laikrodinis, dar nėra vienos valandos nėra pavėlavęs, "Mūsų žinias" spausdindamas.

Seniai galvota apie Jaunimo chora, nes egzistuojantys lietuvių chorai jaunimo turi mažai. Todėl buvo sumanyta steigti Jaunimo centro globojamą jaunimo chorą. Amžiaus riba nustatyta 13 metų. Tai buvusi klaida, nes, kur dainuoja pradžios mokyklos mokiniai ar gimnazistai, nenori jungtis studentai. Tai pastebėjus, kun. A. Keziui pasidarė aišku, kodėl jaunimas heina į tuos chorų, kuriuose dainuoja jų tėvai ar vyresni broliai. Bet vis dėlto Jaunimo centro chora, į kurį susibūrė net 100 jaunuolių, pasisekė

sulydinti į vieną, tikrai entuziastingą vieneta, vadovaujamą gausu jaunimo draugo bei muziko Fausto Strolios. Jaunimo choras tvarkosi demokratiniais pagrindais, jie patys turi išsirinkę iš savo tarpo valdybą. Pirmasis viešas jaunimo choro koncertas, kartu su L. Brazdienės vedamu Jaunimo centro taut. šokių ansambliu įvyks gegužės 19 d. Jaunimo centre.

Šalia taut. šokių ansamblio ir jaunimo choro Jaunimo centro vadovybė šiuo metu planuoja sudaryti ir liaudies instrumentų orkestrą su skudučiais, kanklėmis, birbynėmis. Tam darbui dabar ieškoma žmonių. Minimas Vincas Vaitkevičius, skautininkas V. Namikas, turintis skudučių setą, Emilija Pakštaitė, jau dabar vadovaujanti kanklininkų grupei, mokyt. Matulionytė, besidominanti dūdelių muzika. "Atrodo, kad palaidų siūlų gabalų turim, tik reikia ieškoti, kad juos kas sujungtų bei jiems vadovautų", — sako kun. A. Kezys. Rašančiam atrodo, kad tokio liaudies instrumentų orkestro, kuris su jauniu choru bei Jaunimo centro taut. šokių grupe sudarytų vieną

bendrą ansamblį, vadovu būti labai tiktų muz. Balys Pakštas.

"Šalia kitų pareigų, šio viso judėjimo organizavimas atima tikrai nemažai laiko. Bet pamažu pradėsim jausti ir vaisius — Jaunimo centras nebebus tik priebėga, bet stengsis būti kultūrine prasme pats gyvas savo organizuojama jaunimo veikla," atsi-dūsta kun. A. Kezys.

Aktoriai ir pamaldos

Jaunimo centro vadovybė turi galvoje dar vieną mintį: Centro pastogėje, jo vadovybei globojant, suburti lietuvių aktorius. Jų yra nemažai ir tikrai gabių, bet, gaila, aktoriai yra susiskaldę ir vis nesiryžta visi sueiti draugėn. Jaunimo centro vadovybė nenori steigti naujų profesinių ar panašių sąjungų, bet tik savo globoje suburti gabiuosius lietuvių aktorius, kad jie pastatytų ne proginius spektaklius, bet įsibėgėtų nuolatinio lietuvių teatro Chicagoje veikla. Tam pritarimo iš paskirų vyresniosios ir jaunesniosios kartos aktorių bei režisierių yra, ir jie mielai sutiktų dirbti tokiose sąlygose. Rež. D. Juknevičiūtė

jau ir veiklą yra pasiūlusi. Jei ši užmoji ateityje pasiseks įgyvendinti, lietuviai jėzuitai bus atlikę tikrai rimtą uždavinį. Bet šiuo metu tam dar tik zonuojama dirva.

Prie daugiau avangardinių žygių tenka priskirti jau pradėtas organizuoti jaunimui pamaldas neoficialioj atmosferoj: naujojo meno galerijoj ar Jaunimo centro klasėse. Kun. A. Kezys, kapelionaudamas aukštesniojo lit. mokykloj, iš mokiniams duotų rašto darbų įsitikino, kad dalis jų nebeina į bažnyčią todėl, kad jiems nepatinka apeigos, kad tradicinės Mišios jiems nėra prie širdies. Tad prieš eilę sekmadienių pradėta ieškoti tokios formos, kad jaunimas galėtų aktyviau įsijungti į Mišias. Sekmadienių rytais 9:30 val. Jaunimo centre tokios Mišios yra laikomos skautams bei kitam organizuotam jaunimui. Mišių metu jie gieda savasias giesmes, pagroja gitaromis, sudaro spontaniškas aukojimo procesijas, ant altoriaus atnešdami tai, kas labiausiai išreiškia jų siekius, kas jų pačių yra padaryta. Pvz. jūrų skautai aukojimo metu neseniai atnešė ir ant altoriaus padėjo jų rankomis padarytą laivo modelį. Jau spėta pastebėti, kad tokiose Mišiose jaunimas daug gausiau bei aktyviau dalyvauja ir tai Jaunimo centro vadovybei bei jėzuitams kelia džiaugsmą, nes į Mišias jau susirenka net iki 100 lietuvių jaunuolių.

Dailininkų portretai ir pabaigtuvės

Šiais metais sueina 15 m., kai Jaunimo centro pastogėje veikia Čiurlionio galerija. Ta proga bent iki šiol neužsimota išleisti jokio leidinio. Susidariusią spragą užpildyti iniciatyvos ėmėsi jėzuitų leidžiamos "Mūsų žinios". Norima pagerbti lietuvių dailininkus ir sukakties proga išleisti padidintą "Mūsų žinių" numerį su visų kūrybingų lietuvių dailininkų portretais jų darbo metu. Į dailininkus kreiptasi specialiais laiškais, kad iki balandžio 15 d. jie pristatytų savo nuotraukas. Kun. A. Kezys su džiaugsmu pastebėjo, kad lietuviai dailininkai į jo laišką labai gausiai atsiliepė, daugumas atsiuntė geras nuotraukas, o kiti, net neprašyti, atsiuntė ir asmeniškias aukas leidinio spausdinimui paremti. Minėtas leidinys, kuris turi pasirodyti gegužės mėnesį, bus tikra lietuvių dailininkų veidų galerija. Įdomu, kad nemažai gerų lietuvių dailininkų nuotraukų savo archyve turi ir pats kun. A. Kezys, kurias taip pat galės panaudoti minėtam leidiniui.

Taip pat lietuviai jėzuitai ir Jaunimo centro vadovybė yra pasiruošę naujojo pastato pabaigtuvėms, kurias vyks rugėjo 23 d. Iki tos dienos Jaunimo centro rūmai ir aplinka bus galutinai atbaigti, atlika paskirų kambarių dedikacija, įamžinta didžiųjų statybos rėmėjų lenta su jų pavardėmis, o užbaigtųjų šventėje ša-

(Nukelta į 2 psl.)

Nijolė Jankutė apie Romualdą Spalį

Žodis rašytojui pagerbti popietėje Tautinių namuos, Chicagoje, š. m. balandžio mėn. 15 d.

Šiandien prisiminiau mažą įvykį, surištą su mūsų mielu svečiu. Kartą rudenį, bevišėdama pas draugus ir bestebėdama spalvotus jų kiemo medžius, pasakiau: "Matai, koks puikus tas spalvis". Viena mano draugų tuoj pat atsiliopė: "O, jis man taip pat patinka. Išvaizduok, 'Gatvės berniuko nuotykius', skaičiau du kartus".

Jeigu žmonės spalio vardo nebesieja su spalio mėnesiu, bet, ji išgirdę, galvoja apie rašytoją Spalį, aišku, kad tas rašytojas mūsųose yra labai populiarus, nežinū, kad gyvena už jūrių — marių.

O už jūrių — marių Romualdas Spalis pasiliko, kaip pats yra pasakęs, kad "Europos amžių lobiai traukė ir viliojo pažinti". O iš Anglijos — arti senutės Europa, kurią rašytojas Spalis per tiek metų tikrai skersai, išilgai išvažinėjo, pats praturtėdamas jos lobiais. Nes, tur būt, niekas taip neturtina rašytojo dvasios, kaip kelionės, įvairių kraštų, įvairių žmonių pažinimas. Ir taip Romualdas Spalis pasiliko ištikimas europietis. O tai žymu ir jo kūryboje.

Tolimas, egzotiškai skambas Halifaxas, tapęs mūsų mielo svečio antrąja tėvyne, matyt, turi palankią atmosferą kūrybai, nes iš ten plaukte plaukia gausios, greit skaitytų išgrobstomos autorius knygos. O pernai visi džiaugėmės jo novele "Išrišimas", laimėjusia "Dirvos" konkursą. Iš tikrųjų, joks miestas, jokia pasaulio dalis ir joks darbas neturi per daug įtakos rašytojo kūrybai. Tikras rašytojas rašo

visur ir visada. Todėl Romualdai Spaliui pvz. visai nekenkia Halifaxo mokykla, kurioje jis dėsto ne literatūra, kaip, atrodo, rašytojui derėtų, bet — matematiką!

Rašytojas Spalis ir jo "Gatvės berniukas" jau daug metų mūsų tarpe figūruoja kaip sinonimai. "Gatvės berniuko nuotykių" istorikui veikėjai neapamišami. Neapamišami ir atliepiantys labiausiai gal i mūsų viduramžių širdis, nes ir mes esame tos vienos kartos atstovai, kurios audringą istoriją rašytojas Spalis užsimojo įamžinti savo cikle.

Vienos kartos istorijos ciklas, pradėtas "Gatvės berniuko nuotykių", yra didelis, įdomus ir kitų mūsų rašytojų nemėgintas užmojis. Mūsų mielas autorius, kartą pradėjęs, labai sėkmingai ir ištvermingai jį tęsia.

Taigi, po Jono Pomidoro, to lietuviško Hucko Finno, triukšmingų nuotykių nepriklausomos Lietuvos miestelio gatvėse, sekė "Ant ribos" — gimnazistiška jaunystė su jos tipingais rūpesčiais, išdaigomis, nusivylimais. Šioje ciklo dalyje jau nuaidi pirmieji disonansai, pranašai artėjančios katastrofos, kuri negailėtingai supurtins šiuos jaunuolius, labai daug iš jų pareikalaus.

Rašytoja Jankutė-Užabalienė aptaria Romualdo Spalio kūrybą jam pagerbti skirtoje popietėje, Chicagoje. Nuotr. A. Plaušiničiū

Rašytojas Spalis kalba jam skirtoje literatūrinėje popietėje "Dirvos" novelės konkurso premijos įteikime Tautinių namuos, Chicagoje, š. m. balandžio mėn. 15 d. Nuotr. A. Plaušiničiū

"Alma mater" — trečioji ciklo dalis — nepriklausomos Lietuvos studentijos gyvenimas — ryškus, margas, kunkuliuojantis. Čia ir jaunos meilės, ir neapkančios; čia veiklios korporacijos ir politinės srovės — ištisa panorama universitetinio gyvenimo.

Ketvirtoji dalyje — "Rezistencijos" autorius ryškiai ir sukrečiančiai atkuria pirmąjį Lietuvos tragedijos etapą — 1940-1941 metų bolševikų okupaciją. Tie, iš kurių vaikiški išdaigų juokėmės "Gatvės berniuko nuotykiuose", "Rezistencijoje" — jau vyrai ir

moterys, kurie, stengdamiesi atsispirti okupantui, žaidžia kvapą užimantį žaidimą.. su mirtimi. Penktoji ciklo dalis, liečianti vokiečių okupaciją, jau paruošta spaudai. Tai "Mergaitė iš geto". Jos pasirodant visi nekantriai laukiame, tikėdamiesi vėl sutikti tuos personažus, su kurių artimai susigijome nuo "Gatvės berniuko" laikų.

Be abejo, mūsų mielas autorius nepabaigs šio ciklo su "Mergaitė iš geto", nes vienos kartos istorija tebevyksta. Ji tebevyksta plačiai pasklidusioje iš-

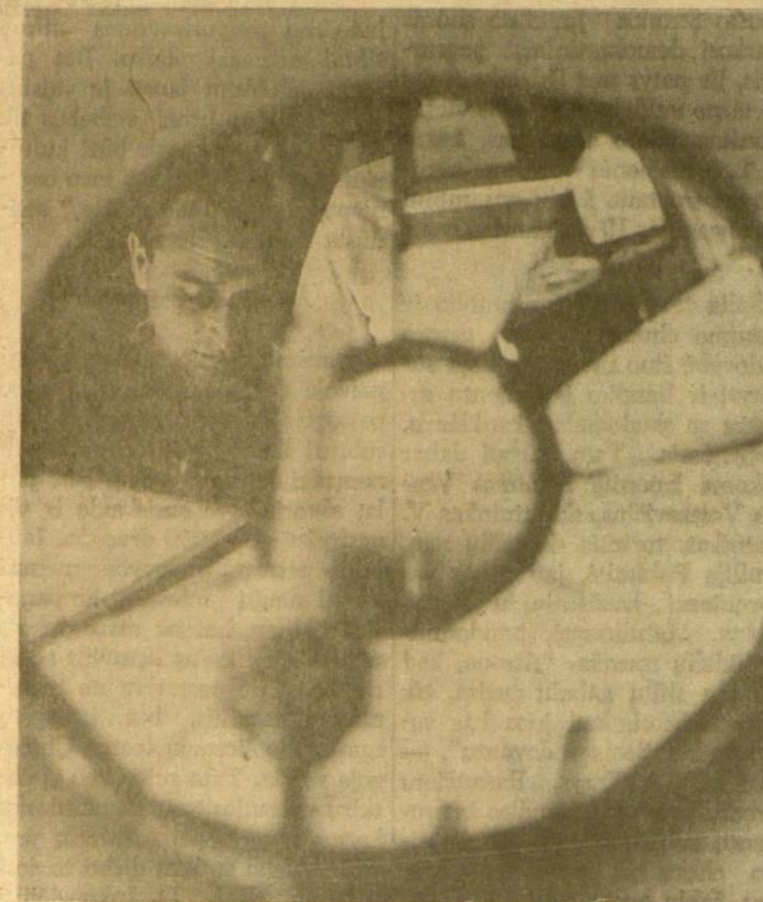
Ne vien tik patalpos, bet ir kūrybiniai užmojai

(Atkelta iš 1 psl.)

lia kitų dalyvaus ir jų statytojas kun. J. Kubilius. Paskutinėms išlaidoms padengti per vasarą dar bus praveisti laimėjimai, kur bus galima laimėti 1,000 dol. pinigais, dail. Z. Sodeikienės paveikslą ir kitų vertingų dalykų. Tai bus gal paskutinė visuomenės auka dabartiniam lietuviškos gyvybės rūmams, jei ateityje neišdys vėl nauji, nenumatyti planai.

Apie tai, kas buvo pažadėta

Lietuvių jėzuitų Chicagoje vyresnysis kun. J. Borevičius savo pokalbyje "Draugo" kultūriniam priede pastebėjo, kad jėzuitam svarbiausia yra puoselėti išeivijos lietuvių kūrybinę gyvybę. To puoselėjimo paskutinius užmojus kaip tik atpasakojom tik ką prabėgusiose eilutėse. Bet kun. J. Borevičius taip pat pareiškė, kad lietuviai jėzuitai savo tautinė pareiga laiko ir išeivijoje sukurtų kūrybinių vertybių bei archyvų išsaugojimą. Toje srityje daug darbuojasi ir kun. A. Kezys, suorganizavęs ir tvarkąs Lietuvių foto archyvą, kurio vertė iškels istoriją. Bet šiuo metu iš Lietuvių foto archyvo veiklos išsiskiria įvairių kūrybinių uždavinių. Kun. A. Kezys yra galutinai paruošęs ir greitai laiku spaustuvei atiduos šv. Kazimiero lietuvių kapinių meniską albumą. Šiais metais sueina 70 metų nuo kapinių įsteigimo ir todėl albumą norima išleisti dar šį rudenį. Šalia poros šimtų ar daugiau menininkų bei istorininkų vertingų nuotraukų, albume tilps ir L. Šimūčio, J. Dainausko bei rašyto B. Pūkelevičiaus straipsniai lietuvių bei anglų

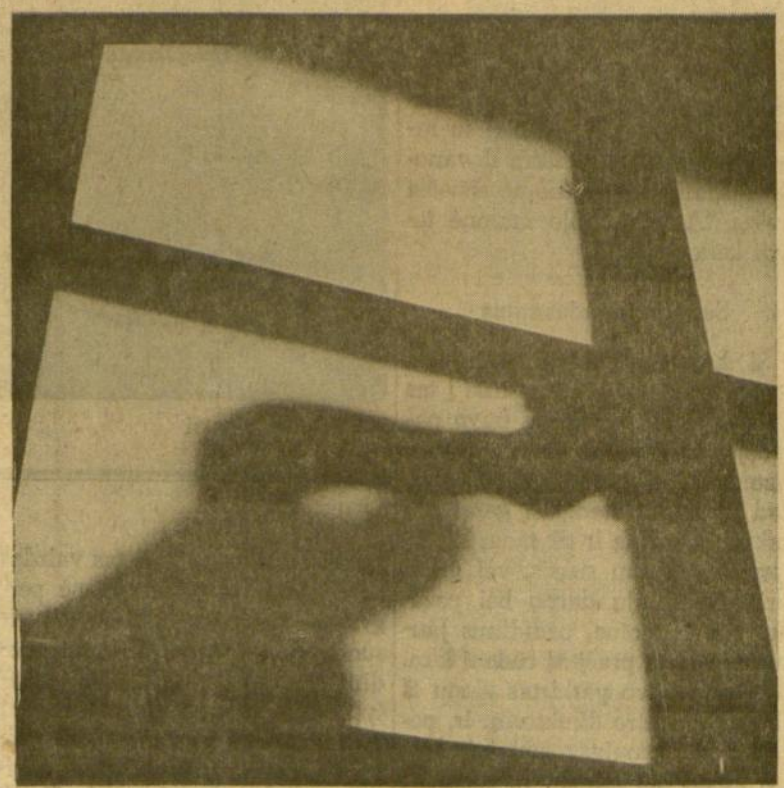

Autoportretas

kalbomis. Albumas spaustuvei paruoštas, bet reikia gauti sutikimo parašus iš tų šeimų atstovų, kurių paminklai yra nufotografuoti ir tilps albume. Šis teisinis oficialumas atėmė daug laiko, ir vien dėl to albumo pasirodymas pavėlavo, nors leidimas iš kardinolo seniai gautas.

Jaunimo centro pabaigtųjų šventėje įvyks ir naujausio filmo apie Jaunimo centro statybą premjera. 25 min. filmas apims laikotarpį nuo pirmo medžio nukirtimo iki visuomenės įžengimo į naująjį Jaunimo centro priestatą. Filmas bus įdomus tuo, kad jį įvesta net Stuttgarto simfoninis orkestras, kurs groja komp. D. Lapinsko sukurtą muziką, kai kuriuos epizodus inscenizuoja akt. L. Rastenytė, B. Prapuolenis ir L. Regis. Stambiausias šio filmo mecenatas yra inž. J. Stankus.

Paskutiniu metu kun. A. Kezys, atliekamo laiko skelvelėdras skirdamas Lietuvių foto archyvo uždaviniams, sėdi prie filmo "Dvylika" antrosios dalies. Klausosi a. a. Lietuvos gen. konsulo dr. P. Daužvardžio įkalbėtų juostų ir jas redaguoja, o taip pat

Jaunimo centro detalė

Nuotr. Alg. Kezio, S. J.

tvarko prel. P. Juro ir poetės J. Augustaitytės - Vaičiūnienės filmų detales. Aišku, kad šie trys mūsų tautai bei išeivijai gerai žinomi žmonės bus filmo "Dvylika" antrojoje dalyje. Visiems trims atsirado ir stambūs mecenatai. Tokiu būdu finansinis rūpestis nuo kun. A. Kezio pečių nukrito, o liko tik pats techniškas darbas.

Dar lieka viena tema — kaip sutvarkytas ir kaip toliau bus tvarkomas Lietuvių foto archyvas naujajame Jaunimo centre? Bet tam jau reikia atskiros reportažo, kurs iš lentynų bei kartotekos dėžių iškeltų bei prieš akis atskleistų ten saugojamą didelį kūrybinį bei istorinį turtą. Apie tai, gal būt, kita kartą.

PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

REZID. TEL. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurģija
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2901 West 63rd Street
Kampas 63-šios ir California
Pirmad., antr., ketvirt., šešt., 8-12 val. vakaro
6-12 val. 7:30 val. vakaro
Šeštad. nuo 2 iki 8:30 val.
Trečiad. ir penktad. uždaryta.
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. Walbrook 5-3048.

eivijoje, ji tebevyksta belaisvė Lietuvoje. Gal būt, rašytojo Spalio plunksna, pasekusi Gatvės berniuko kartą Naujojo Pasaulio didmiesčiuose, sugrįš Lietuvon, kur didžioji kartos dalis neša tos visos istorijos sunkiausiasias krūvis.

Ne tik apie rimtus ir skaudžius įvykius moka rašytojas Spalis ištinkančiai kalbėti. Jis moka ir labai skaniai pasijuokti, prajuokindamas skaitytoją. O tai jau viena iš nemažų rašytojų dorybių, nes humoras ir satyra pats sunkiausias kūrybinės išraiškos būdas.

Romualdo Spalio geraširdiškas ir giedras humoras (ne vel-

tui jo tikroji pavardė Giedraitis), bet ironija baksteli aštriomis adalėlėmis. Vaikiškai grynų autoriaus humoru gėrėjomės "Gatvės berniuko nuotykiuose", o jo kandus šypsnys pro lūpą vertė ir mus šypsotis iš "13-kos nelaimių", arba juoktis, žiūrint į veikėjus "Tamp dangaus ir žemės". Juose ne kartą atpažinom patys save, nes ir mes supamės toje erdvėje kaip švytuoklės, ne tiek tamp dangaus ir žemės, kiek tapo egoizmo ir tuštybės.

Rašytojo Spalio palinkimas į humorą yra vienas vertingiausių bruožų jo kūryboje. Mes lietuviai

(Nukelta į 3 psl.)

DR. C. K. BOBELIS
AKUŠERIJOS IR GYDYTOJOS TARKO CHIRURGIJA
Tel. — 695-0533
FOR VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Stout 58 — Elgin Illinois

Tel. ofiso HE 4-5549, rez. 588-2227
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv., 10-12 val. popiet.
antr., penk., 9-12 val. vak.
Šeštad. 9-12 val. vak.
Susitarus.

Dr. Ado Rudoko kalbėdama perėmė
DR. EDMUND E. CIAR
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. 10-12 val. popiet., antr., ketv., 10-12 val. popiet., šeštad. 10-12 val. popiet.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6967
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. — GI 8-0878
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJOS IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne atsiliepiu, skambinti: MI 8-0001

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rezid. — Prospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKIA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketvirt., ir penk., nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7274
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6-8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Visi telefonai 653-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius
Šeštadienis 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuviai gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p. Trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 2 v. popiet. Trečiad. ir šeštad. nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet.
Ofiso telef. HE 7-1108
Rezid. telef. — 239-2918

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

DR. NINA KRAUCEL
KRIAUČELIONAITĖ
AKUŠERIJOS IR MOTERŲ LIGŲ
6132 S. Kedzie Ave.
Tel. WA 5-2670, neatsiliepiu skambinti 471-0226. Valandos pagal susitarimą.

Ofs. HE 4-1818 Rez. PR 6-9501
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71 ir Campbell Ave. kampas)
Pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 3 val. popiet. iki 7 v. vak. Šeštad. nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik susitarus.

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5145
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800 Namų 925-740
Valandos tik pagal susitarimą.
Trečiadienis uždaryta

Ofiso tel.: 799-3720
IZOLDA M. RADVILA, M.D.
AKIŲ GYDYTOJA IR CHIRURGE
3235 W. VOLLMER
(Kampas 203 St. ir Kedzie Ave.)
Flossmoor, Illinois 60422
Valandos pagal susitarimą.

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet. ir ketvirtad. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2886; rez. 448-5547

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GRovehill 6-0617
Valandos: pirm., ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. o. r. ir vakaras pagal susitarimą

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso 2750 W. 71st Street
TEL. — 925-6296
Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-11 ryto 2-8 val. vak. Šeštad. 1 iki 4 v. vak. Treč. ir sekmd. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-5099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofiso ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak. Šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu metu pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2125. Namų GI 8-6196
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad. 1-4 ir 6-8. Treč. ir šeštad. uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 6-8 val. vak. penktad. ir šeštad. 2-4 popiet. ir kitu metu pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Ofiso tel. 767-3141. Namų 656-4850
Val.: pirm., antr., ketv. 2-6 ir 6-8 penktad. 1-5. Šešt. pagal susitarimą

Nuotr. Alg. Kezio, S. J.

VL. Rmjs

Nijolė Jankutė apie Romualdą Spalį

(Atkeita iš 2 pusl.)

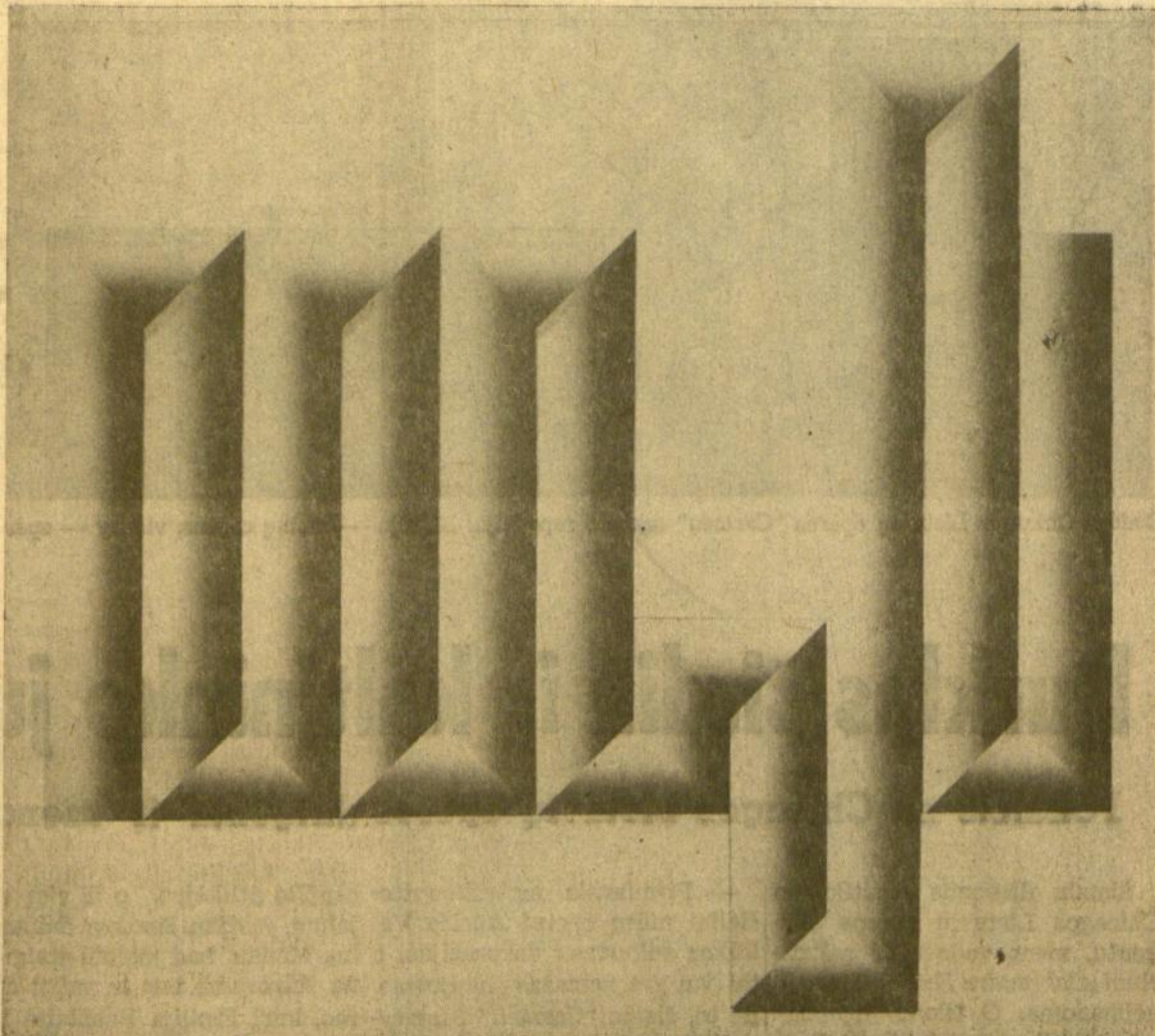
dar vis nesurandam tinkamos pusiausvyros tarp juoko ir ašarų, bet Spalio knygos jau žengia žingsnį į tą idealų stovį.

Šiuo metu, kada esame persitinti pasaulio antiherojiška, amorališka ir beviltiška literatūra, Romualdo Spalio giedri, puolancio žmogaus prisikėlimu tikinti, ydas pašiepianti, tačiau jomis nesigardžiuojanti kūryba, perpinta nuotykiiais, išbalansuota ant įtampos ir veiksmo svastyklių, yra maloni atgaiva skaitytojui.

1969-ųjų metų pradžioje rašytojas Spalis, pasidalindamas mintimis su "Dirvos" skaitytojais, tarp kitko, sakė, kad "turėsiąs applan-kyti Ameriką ir atidžiai joje pasidairysiąs". Nes vienos kartos cikle yra pramatytas amerikinis interliudas, todėl "apsilankymas Amerikoje padėsiąs surasti žodį ten, kur šiandien esąs klaustukas".

Kaip malonu, praėjus ketveriems metams po rašytojo pažadų mus aplankyti, šiandien matyt jį savo tarpe. Kartą Bronys Raila, recenzuodamas vieną Spalio knygą, išsireiškė, kad rašytojas yra vienišas ir nepasiekiamas tolimam Halifaxe. Todėl labai džiugu, kad jis štai čia pas mus — visai nevienišas ir, galų gale, matomas bei pasiekiamas!

Norėčiau mielam rašytojui

Kazys Varnelis

Vibrato, 1972 (acrylic, 88" X 80")

Paveikslas yra išstatytas šiuo metu Chicagos Meno institute vykstančioje Chicagos ir apylinkės dailininkų parodoje. Naujausiame "Lituanus" žurnalo numeryje (1972, Vol. 18, No.4) apie jo kūrybą plačiau rašo Chicagos universiteto meno profesorius Harold Haydon, priskirdamas jai tarptautinės reikšmės.

palinkėti, ir esu tikra, prie mano linkėjimų jungiasi visi čia susirinkę, kad ši viešnagė būtų jam ne tik maloni, bet ir kūrybinga. Kad apsilankymas pas mus būtų gausus išpūdziais ir atradimais, to, ko rašytojas ieškojo, kad vie-

nos, kartos istorija Naujame Pasaulyje būtų pilna, ryški ir gyvastinga!

Poeto Aisčio žodžiais tariant, "Ir nors sakai, kad tu ne Odisejas, bet nežinai, kiek tu papasa-

lot gali", mielas rašytojau. Todėl su nekantrumu laukiame tų pasakojimų naujos knygos naujų novelių formoje; ir net jei koks fejtonas pabadytų mus — amerikonus, ironiška adatėle, ne-pyksim, bet vis tiek juoksimės!

Juozas Yluvis

NEGĖSTANCIOM AKIM

Sukursiu pasaką
ne senai motinai,
kūdikį glostančiai.
Ne jaunai dienai,
ne gintom sienom,
slepiančiom paslaptį.

Ir ne štai vasarai,
ir ne šiam vakarui,
prikauptam ašarų.
Akim negimusiom,
akim negėstančiom
sukursiu pasaką.

GIMĖS ŽEMĖJE

Svetimose mariose,
išnuomavę laivą,
keliauja mano metai,
ir dienos tirpsta,
vakarai kaista...

Bangos plaka putas,
uraganai raižo
raganių reginiais akis, —
ir jas trinu
lyg gelmenų ženklus
iš praities.

Kažkas maudina,
Kažkas kaista širdį,
ir tada prisimenu:
esu gimęs žemėje.

AR NE PER DAUG?

Lenktynių žirgas nepralenktų
skubančių bangų,
radaras nepagautų įsiūbuoto
audros srauto.

Skalauja, žarsto, suplaka
pakrantėn smėlio kaupą,
ir nepalieka prietilėlių
ties prieplauka,
nei liepto per patvinusį
upelį.

Dangovaiždis kaip drumzlinas
akivaras —
nei išsiguosti, nei išmelsti
prošvaistės...
Ar ne per daug šapeiui,
Viešpatie?!

RASIU AR NE?

Radau Tave atšlijusį
nuo kryžiaus,
tarytum pumpurą,
anksti pavasarį
tėvų sodyboje.
Ir išsiskyriau su tėvais
be žodžių,
ir žodis, rodėsi,
lydės kelionėn
ir rodys kelią
klystantiems.

Kai sutikau Tave
jau rudeniop bežadį,
kai Duoną man parodėi
ir leidai atsilaužti,
tada tik supratau —
ne klystantį taisyti,
o atkstantį pasotinti
ašai turui

Ir pasisuko mano ratai,
kur žmonės duonos skoni
jau praradę,
ir aš, suglumęs,
noriu teisti,
o Tū sakai:
ieškoki vaistų!
Ir nežinau,
rašu čionai ar ne,
o grįžt sodybon —
ir ieškot vaistažolių
ties kryžium
negaliu.

Nelaimingos lenktynės

Iš premijuotos apysakos "Parkas anapus gatvės"

Danutė Brazytė-Bindokienė

Buvo karšta ir tvanku. Virš tamsiai žalių medžių viršūnių telkėsi grėsmingos debesų keteros, kilo, lipo, kerojosi, tarsi kažkokie pavojingi grybai, ir netrukus grasino užgožti visą padangę.

Parke knibždėte knibždėjo žmonės. Kiekviena pavėsingesnė pievelė buvo nugulta poilsiautojų, visur šūkavo maži vaikai. Teniso aikštėje dunksėjo daužomi sviedinukai, py-pino automobiliai, nekantrių vairuotojų varinėjamų parko alejomis, motociklų urzgimas drebinio popiečio ramybę, sukeldamas nepasitenkinimą žmonių veiduose.

Vytas saugiai pervaziavo gatvę, skambindamas dviračio skambučiu, išvaikė nuo takelio vaikus ir pasiekė tvenkinio krantą. Tebeapsižergęs dviratį, pasistopė ant galų pirštų ir apsidairė.

Storgintis buvo liepęs atvažiuoti prie burinių laivelių prieplaukos parke. Iš tiesų, ta prieplauka buvo tik iš kelių lentų sukalta lieptas, toli nutįsęs virš vandens, pamėgtas vaikų ir šventadienių meškeriotojų.

Netoli liepto tvenkinio pakrantėn buvo išversti keli sunkvežimiai smėlio, ir mažieji parko lankytojai jame dažnai kapstydavosi nuo ryto iki vakaro.

Dabar smėlėtasis krantas buvo pridrabstytas viršutinių marškinių, apnešiotų, purvinių sportinių batų, gulėjo du dviračiai, suvirtę į netvarkingą ratų ir rankenų krūvą.

Žalsvai pilkas tvenkinio vanduo tiško vaivorykštėmis į šalis, palydimas garsiu plaukiojimu ir smagių šūkavimų. Vandenyje pliūškenosi bent pustuzinis berniukų. Tarp jų Vytas išskyrė ir Storginčio galvą, tokią šviesią, beveik baltą, aplipusią šlapiais, ilgais plaukais. Margieji Storginčio marškiniai, kuriuos jo brolis karys, grįždamas atostogų, buvo parvėžęs iš Havajų ir su kuriais jis retai skirdavosi, kabėjo užmesti ant lentelės su parašu. Jų raukšlėse labai patogiai buvo paslėpti žodžiai: "Maudytis ir plaukioti tvenkiniuose draudžiama".

— Štai, ką jie sumanė, — švilptelėjo Vytas, paleisdamas dviratį iš tarpojo. Tas barkštelėjo ant smėlio į bendrą kupstą.

Vaikams balioje atrodė baisiai linksma. Vytas skubiai apsidairė, bet, nepamatęs artį policininko, nuspyrė batus į žolę.

— Vienas, du, trys, kas mane pavys! — suriko visa gerklė ir nubrido į vandenį.

— Vytai, ei Vytai, — sveikino iš visų pusių draugai.

— Nagi jis dar sausas, — sušuko Storgintis, atpūkstudamas artyn. Jo plati nugara buvo apkibusi vandens žolėmis, o apstus juosmuo kliugėjo nuo juoko. — Pakrikštykime Vytą, vyručiai!

Vytas klykė, gynėsi, svirdinėjo, bet nepyko, kai ant jo pylėsi vandens srovės, atmieštos skysto dumblo saujomis.

Kai žaidimas nusibodo, o Vytas buvo pakankamai šlapias ir purvinas, Jonas sumanė plaukimo lenktynes. Dalyviams buvo pasiūlyta nuplaukti nuo tolimojo liepto galo, kuris siekė beveik tvenkinio trečdali, iki pakrantės. Laimėtoju turėjo atitekti dviejų plaštakų dydžio vėžlys, kurį Storgintis buvo aptikęs pakrantėje. Vėžlys sau čiuzinėjo iš akmenų sukrautame kalėjime, per daug nesirūpindamas savo likimu, bet visi berniukai jį labai troško pasisavinti.

Toliau kaip liepto galas plaukti niekas nedrįso, nes tvenkinio dugnas nuo tos vietos staigiai krito žemyn, pasiekdamas net dvidešimt penkių pėdų gyli. Nė vienas iš plaukėjų nesijautė pakankamai stiprus, kai po pilvų siūbavo tokia didelė masė tamsaus, purvino, dumbliu atsiduodančio vandens.

Kažkur už parko nukaukė greitosios pagalbos automobilis, drebindamas orą savo užesiu praskrido lėktuvas, o ant prieplaukos liepto linksmai stumdydamiesi ir rėkaudami išsiri-kiavo plaukimo lenktynių varžovai.

— Kas paskutinis, supuvs kiaušinis, — sušuko Jonas ir būrys vaikų kriste sukrito į vandenį.

Rankų, kojų ir tykšančio vandens maišami užvirė tvenkinio paviršius. Kiekvienas plaukėjas visomis išgalėmis stengėsi aplenkti draugus.

Plaukėjai jie visi buvo beveik lygūs, todėl iš būrio vos pora atsiliko, o krantą kartų pasiekė keturiose. Stipresniųjų plaukėjų tarpe buvo ir Vytas.

— Reikia dar kartą mėginti, — pasiūlė Robertas, stambus, raumėningas berniukas, trumpai kirptais plaukais. Nuo plaukimo jis nebūvo net uždusęs, nors kai kurie kosėjo ir stenėjo.

Antrą kartą prie kranto atplaukė trys. Iš-krito Storgintis, kuris, sunkiai kvėpuodamas, šniokšdamas, išsitišė ant smėlio ir nejudėjo. Į draugų pašalpius raginimus tik numojo ranką.

— Kur aš dėsiu tą vėžlį? — dar pasiteisino. — Mama iš namų išvytų, jei parsineščiau.

Padangėje sudundėjo griaustinis, nudardėdamas apvaliomis pilkų debesų viršūnėmis, baidydamas iš parko pramogautojus, kurie nenoromis kilo, rinkosi daiktus ir traukė automobilių link.

— Bus lietaus, skubėkite su tomis lenktynėmis, — priminė Edis ir, užvertęs galvą, užsispoksojo į neramiai kunkuliuojančius debesis.

Trys varžovai vėl liuoktelėjo į vandenį, tačiau krantą pasiekė lyg susitarę — vėl tuo pačiu metu.

— Nieko šitaip neišeis, — tarė Jonas, pasipurtydamas nuo staigaus vėjo pūstelėjimo į šlapia nugara. — Turime plaukti ilgesnį kelią, tada ir laimėtojas išaiškės.

— Aš sutinku nors ir per Michigano ežerą su jumis plaukti, — nusijuokė Robertas. Jam buvo pikta, kad tie du, tokie iš pažiūros silpni berniukščiatai, nesidavė aplenkiami.

— Man jau gana, — staiga nusprendė Vytas ir atsisėdo ant šlapio liepto. Nuo jo viso varvėjo drumzlinas vanduo ir garsiai plėškėjo į balą, kurios paviršius jau ėmė šiaušti nuo vėjo glostymo.

— Protingai Vytas padarė, — šaipėsi Robertas, įsiremęs į šonus, atmetęs galvą. — Žino, kad nelaimės, tai nors garbingai pasitraukė iš lenktynių.

— Aš taip lengvai nepasiduosi, — rūškanai atrėžė Jonas.

— Patarčiau apsigalvoti, Joneli. Nors ir plyši besukubėdamas, lenktynes aš laimėsiu. Visus suėmė juokas. Niekas neabejojo Ro-

Rašytoja Danutė Brazytė-Bindokienė, laimėjusi švietimo tarybos jaunimui skirtų skaitinių konkursų apysaką "Parkas anapus gatvės". Laureatei 1000 dolerių premija bus įteikta literatūros šventėje, Jaunimo centre, Chicagoje, š. m. gegužės mėn. 13 d.

berto žodžiais. Jis atrodė tiek daug didesnis ir stambesnis už Joną.

— Storginti, prižiūrėk mano vėžliuką, aš tuoj suraitysiu šitą vaikelį ir jį atsiimsiu, — kvatojosi Robertas, patenkintas visų draugų pritartimu.

Jo pasitikėjimas savimi tik pykdė Joną. — Vaikelis aš tau! Na pažiūrėsim, kuris iš mūsų vaikelis. Tas vėžlys tikrai teks man. Niekam kitam neduok, Storginti.

Piktai pažvelgęs vienas į kitą, pasispyrė į liepto lentas ir šmukštelėjo į tvenkinį. Buvo aiškiai matyti, kad varžovai gerokai apilę, bet kartu būtinai užsispyrę nepasiduoti.

— Robertai, laikykis, — ragino nuo kranto ir liepto draugai.

— Kirsk vandenį, Jonai, kirsk, — šaukė kiti, šokinėdami iš susijaudinimo, nekreipdami dėmesio į vis dažnėjančią griaustinį ir raižančią padangę žaibus.

Nežiūrint visų pastangų, abu plaukėjai vėl atplaukė kartu.

— Paskelbkime abu laimėtojais ir gana. Gal rasime kitą vėžlį, — pasiūlė Vytas. Jam

kažkodėl ėmė darytis nejauku, nes Roberto ir Jono veiduose žaidimo linksnumas buvo visai išnykęs, o vietoje jo liko tik noras nepasiduoti ir neapykanta varžovui.

— Apie tokį laimėjimą negali būti nė kalbos. Aš turiu jį aplenkti, — dusdamas sušvokštė Robertas. — Nebent Jonas pats pasitrauktų iš lenktynių.

— Nesulauksi, — išspaudė pro dantis Jonas. Jo lūpos buvo pamėlynavusios, kūnas paširpęs, o smakras drebėjo.

— Atidėkime lenktynes kitai dienai, audra ateina, — pasiūlė kažkuris, bet niekas nesiklausė.

— Gana, gana tų kvailių lenktynių, — sušuko kuone venkdamas Vytas. Staiga jis abiem rankom pagriebė vėžlį už tamsiai žalio kiau-to, įsiūbavo ir nusviedė toli į vidurį tvenkinio.

— Dabar turit sustoti, nėra laimėtoju dovanos, — apsidžiaugė Storgintis. Jam taip pat nepatiko toks žaidimas, be to, jis slapčia bijojo perkūnijos ir mieliai būtų spaudęs namo.

— Dovanos — šiaudai, — išsišiepė Robertas. — Aplenkus šį vaikutį, bus man pakankama dovana.

— Pirma aplenk, paskui didžiukis, — nesirodė nusileisti Jonas.

— Va, ir aplenkiau. Tik šį kartą plaukim iki kito kranto, skersai visą tvenkinį. Tokiose lenktynėse tai bent išsiskirs vaikiai iš vyrų.

Jonas pažvelgė į susėdusius smėlyje, lyg ieškodamas pagalbos.

— Nebūkit kvaili, — rimtai tarė Edis. — Judu pavargę, o viduryje baisiai gili, dar kas atsitiks.

— Atidėkite kitam kartui, tuoj lis, — mėgino lenktynes nutraukti Storgintis.

— O ką, ar sušlapti bijai? — paklausė kažkuris.

Visi smagiai nusijuokė. Robertas ir Jonas nesiklausė perspėjimų nė atkalbinėjimų. Juodu tik pašnairavo į vienas kitą ir nužingsniavo lieptu.

— Man visai nepatinka, — sumurmėjo Storgintis. — Iš malonaus žaidimo kažin ką padarė.

Protestuodamas jis atsistojo, nusikabinęs nuo parašo marškinius ir nudrožė per pievą. Tuo pačiu metu debesų plyšiai nušvito rausvo žaibo pašvaiste, ir jis pasileido bėgti. — Turėtume visi nueiti ir juos palikti, — pastebėjo Edis.

Prie liepto galo iš vandens užtelėjo du šlapie stulpai ir smulkiais lašukais nusėjo

(Nukelta į 4 pusl.)

Nelaimingos lenktynės

(Atkelta iš 3 psl.)

lentas — Robertas su Jonu vėl pradėjo lenktynes.

— Einam arčiau, — pasiūlė vienas draugų. — Pažiūrėsim, kaip jiems seksis.

Visi pašoko nuo smėlio, ir basų kojų dundėjimas ant liepto nuskardeno pro medžių šniokštima.

Jonas su Robertu jau buvo nusivirę iki tvenkinio vidurio.

— Nuplauks, nėra ko rūpintis, — apsidžiaugė Vytas, išžiūrėjęs į ritmingus plaukėjų judesius.

— Kažkas sukasi atgal.

— Jonas. Jonas grįžta!

— Ei, Robertai, Jonas pralaimėjo, grįžk ir tu, — ėmė šaukti stebėtojai chorą.

Robertas to šauksmo nesuprato. Išskėlęs ranką, pamojavo ir vėl yrėsi tolyn. Jonas tuo tarpu vos vos pasiekė liepto galą, bet pats užsikabinti į lentas nepajėgė.

Į vandenį pliaukštelėjo pora berniukų ir jį tempte nutempė į krantą. Ant smėlio Jonas gulėjo kniūbsčias ir nejudėjo, tik jo nugara kėlėsi ir kojų blauzdos trūkčiojo.

— Kvailas ir gana, — murmėjo Edis. — Kam reikia taip vargintis.

Kažkas pagriebė marškinius nuo žolės ir aplojo gultinijį, nes jo kūnas atrodė melsvai baltas, pašiurpęs. Nebežinodami kaip daugiau draugui padėti, berniukai dar pastoviniavo aplinkui, kol kažkas prisiminė Robertą. Visi kaip vienas šoko ant liepto ir ėmė žvilgsniais čiužinėti vandens paviršiumi. Tvenkinys dabar jau buvo gerokai kauburiuotas, vietomis net baltais putų tykuliukais pamargintas, todėl Roberto galvos niekas negalėjo įžiūrėti.

— Gal jau kitame krante?

— Per greitai. Jeigu Jonas vos pajuda, tai ir anas ne povanadinis laivas, motoro neturi.

— Robertas stipresnis už Joną.

— Robertai! Robertai! — ėmė šaukti vienas po kito berniukai, bet plaukėjas nepasirodė.

— O jeigu nuskendo...

Puse lūpų, nedrąsiai išreikšta baidos mintis visus sukrėtė.

— Robertas nuskendo? — sušuko Edis. — Nesamone, negali būti.

— Gelbėkit, gelbėkit! — suklilo Vytas ir pasileido bėgti teniso aikštės link, kur dar buvo užsilikę pora nebailių žaidėjų.

— Vyruci, į vandenį, — davė įsakymą Edis ir pirmas nėrė į bangas.

Juo pasekė dar pora drąsesniųjų, o kiti nubėgo lieptu iki galo, garsiai šaukė pagalbos ir kartojo Roberto vardą.

Tik vienas Jonas negalėjo atsikelti. Jam sukosi galva, tąsė vėmimas, ir visos kūnas nesuvaldomai virpėjo. Girdėdamas draugų sujudimą, jis mėgino atsistoti, bet vėl sukiūbo ant smėlio. Nepajėgdamas nieko kito daryti, pasiliko drybsoti ir pusbalsiu dejavo.

Iš debesų ėmė kristi pirmieji lietaus lašai, garsiai papsėdami į liepto lentas, pleksėdami į vandenį, bet niekas į juos nekreipė dėmesio.

Pagaliau Vytui pavyko įtikinti žmones, kad pagalbos šauksmai nuo liepto nebuvo tik kokio žaidimo dalis, kad draugas tikrai pavojuje.

Keli vyrai nusispyrė batus ir šoko į vandenį. Vytas pasileido netolimo tilto link, kad galėtų pasiekti kitą krantą ir tikrai įsitikinti, ar Robertas neišplaukė.

Robertas nebuvo nė ženklo.

Į šūkajaujančių, besiskerėdžiančių žmonių būrį netrukus įsijungė du policininkai, o tada visas gelbėjimo darbas atsidūrė žinovų rankose.

Lietus šniokštė pro medžių šakas, kapojo tamsiai pilką tvenkinio paviršių, o perkūnas daužėsi, net ausys kūrto. Vytas ir likusiųjų draugų saujėlė prisiglaudė po nedidelio, buriniams laiveliams sukrasti pastatyto namelio stogu. Jie spietėsi krūvon, drebėdami nuo šalčio ir baimės. Vytas jautė, kaip jo veidu teka vanduo, ir negalėjo atsikirti, kur lietus, kur ašaros. Nors Robertas nebuvo ypatingas draugas, o tik berniukas iš tos pačios mokyklos, visas įvykis atrodė taip neišpasakytai šurpus, kad jokių būdu negalėjo suvaldyti verksmo. Tik Jonas buvo laimingesnis. Greitosios pagalbos mašina jį nuvežė į ligoninę. Jam nereikėjo būti visos ieškojimo operacijos liudininku.

Kai po kiek laiko Vytas pamatė per aikštę atskubantį brolį, palikęs pastogės saugumą,

tekinas nubėgo jo pasitikti ir vos nepuolė į glėbį.

— Mama iš galvos kraustosi besirūpindama, o tu čia lydausi, — barėsi Algis dar iš tolo. — Į ką tu panašus? Marš tuoj namol

— Robertas nuskendo, — užsikukčiojo neišlaikęs Vytas. — Neranda jo vandenyje.

Snirpšdamas ir rydamas ašaras, skubiai papasakojo apie plaukimo lenktynes ir jų pasekmes. Algis klausėsi tylėdamas. Jis liko be žado, tik stipriai suėmė Vyto ranką į savąją ir patraukė jį po stogą.

Lieptas buvo gultas apgultas žmonių, net linko ir braškėjo nuo viso to svorio. Uniformuoti policininkai švaistėsi, tvarkė minią, kuri visai nepaisė blogo oro, o laukė, akis į tvenkinį susmeigusi, tarsi ten tuoj turėjo pasirodyti Roberto galva.

— Einam namo, Vytuk, apsigirsi... — švelniai paragino brolis.

— Pabūkim dar truputį, gal ras.

Kiti vaikai taip pat nenorėjo judintis. Lyg sustingę stūksojo menkoje užuovėjoje ir laukė visos tos baisios dramos pabaigos. Kartas nuo karto prie grupelės užklysdavo koks reporteris ar fotografas, ieškodamas informacijų, šiaip į juos niekas dėmesio nekreipė.

Specialiu automobiliu atvažiavo nariai, užsimovę žvilgančius guminius pelekus ant kojų, užsikabinę po du tankus deguonio ant nugarų ir šūstelėjo į vandenį. Pro skystėjantį perkūno dudenimą išlindo malūnsparnio papsėjimas.

Jis suko ir suko ratą virš tvenkinio, lyg koks keistas, baltai mėlynas laumžirgis, kol pagaliau nusileido čia pat ant įmirkusios pievos.

Staiga iš laukiančios minios išsiveržė kažkoks aiktelėjimas, tarsi garsus, skausmingas atodūsis. Daugelis veidų nūsuko į šalį, kad nematytų nešulio, kurį į krantą tempė du nariai.

— Robertas negyvas! — suspigo Edis ir atremė kaktą į šlapias, šiurkščias namelio lentas. Nuo to gūdas šauksmo visiems dar baidiau pasidarė.

Vytas nepajėgė užsisukti. Jis spoksojo išplėtęs akis, bijodamas net mirktelėti.

Robertas atrodė toks baltas, sudribsęs, dumblinu veidu. Jo akys buvo užmerktos, o rankos kadaravo.

Vyrai išbrido iš vandens ir padėjo skenduolį ant neštuvų.

— Paklodė tokia balta, o nuo Roberto laša purvas, viską išstėps, — kažkodėl pagalvojo Vytas.

— Žiūrėk, nenusisuk. Matai, kas atsitinka vaikams, kurie nenori klausyti.

Netoliese pasigirdo rimtas, vyriškas balsas. Vaikai atsikuko. Jaunas žmogus tvirtai laikė už rankos septynerių metų berniuką ir jėga neleido jam sprukti šalin.

— Kitą kartą, kai bus pasakyta į tvenkinus nebristi, prisiminsi šį vaizdą ir suprasi, kodėl neleidžiame.

— Ir tave galėjo ištikti toks likimas, — kumštelėjo į brolio petį Algis. — Kurių galų jūs į tą smirdantį vandenį lendate?

— Buvo karšta, norėjome atvėsti, — suvaipėjo Edis. — Mes atsargūs...

— Matau, kaip jūs atsargūs. Per tą didelį atsargumą ir draugas prigėrė.

Edis nuleido galvą ir nežinojo, ką atsakyti.

— Einam, Vytai, nieko Robertui nepadės, jei tu peršalsi ir apsigirsi. Nė į laidotuves pasukui negalėsi nueiti.

Neštuvus su Robertu įkėlė į greitosios pagalbos mašiną, ir jį nukaukė parko alėja, palikdama tik giliai įrėžtas ratų nuospaudas prie tvenkinio žolėje. Pamažu skirstėsi žmonės, sulyti ir nusiminė.

— Aš gausiu lupti, — tyliai tarė Vytas. — Mama sužinos, kad braidžiojau.

— Nieko aš čia padėti negaliu, — skėstelėjo rankomis Algis. — Ką užsitarnavai, bus.

— Algi...

— Ką?

— Aš nebijau mušimo. Jeigu mama pyksta, tai rūpinasi, ar ne? Robertui jau joks rūpestis nepadės... Aš džiaugiuosi, kad nesu jo vietoje.

— Gal dar iš tavęs kas nors gero išeis, — nusijuokė brolis, ir abu sutartinai pasileido bėgti namo.

Bendra Chicagos Lietuvių operos "Carmen" sąstato repeticija. Kairėje — vaikų choras, vidury — operos choras ir dešinėje — solistai. Nuotrauka V. Jasinevičiaus

Durklas širdin ir kaltininko jubiliejus

Pokalbis su Chicagos Lietuvių operos dirigentu ir meno vadovu A. Kučiūnu

Šiomis dienomis susitikti su Chicagos Lietuvių operos dirigentu, meno vadovu ir režisierium *Aleksandru Kučiūnu* beveik neįmanoma. O tikrai neįmanoma susitikus ramiai susėsti ir kalbėtis, lyg laiko būtų marių marios. Todėl ir šiam pokalbiui parašyti klausimai jam buvo kišeniun įdėti tik vienos repetacijos metu, kad maestro kurį nors vakarą, prieš užmigdamas, atsakymus juodu ant balto sumestų. Taip ir atsitiko. Ir štai kalbamės, kone premjeros išvakarėse, kai durklas jau beveik prie Carmen širdies.

— Kodėl šiemetiniam Chicagos Lietuvių operos sezonui buvo pasirinkta Bizet "Carmen", o ne kuri kita opera?

— Kadangi originalios, lietuviškos operos šiam sezonui dar neturėjome, todėl pasirinkom iš tarptautinio repertuaro bene populiariausią, meistriškai parašytą "Carmen".

— Žinome, jog ir pamečiui kartojamose operose galima parodyti įvairiopa prasme malonaus atsišviežinimo, beveik neįtakoto naujumo, kaip regime ir Chicagos Lyric operos sezonuos, kai ta ar kita opera kartojama iš eilės dvejus metus. Kokių naujūnų galima tikėtis šiemetiniame mūsų operos sezone, turint galvoj prieš eilę metų matytą lietuviškąją "Carmen" pastatymą ir aplamai praėjusių metų sezoną?

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines & Checkwriters
Nuomoda — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50m. patikimas patarnavimas
5610 South Pulaski Road
Phone — 581-4111

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois, 60629
Tel. PROspect 6-8998

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME VISUS
LIETUVIUS IR LINKIME
LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ
ŠVENČIŲ

Direktoriai ir Pareigūnai

STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN ASSN.

Justinas Mackevičius, Jr.
STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN B-VES
Prezidentas ir
Direktorių Tarybos Pirmininkas

Justinas Mackevičius, Sr.
STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN B-VES
Direktorių Tarybos Garbės
Pirmininkas

(Atkelta iš 4 pusl.)

leškos sukurtosios "Carmen" dekoracijos: ar jos daugiau realistinio ir tapybinio pobūdžio, ar daugiau abstrakčių konstrukcijų ir šviesų lydinys?

— Teatro dekoratoriaus uždavinys yra sukurti tokį scenovaizdą, kuris atitiktų statomo veikalo dvasią. Pavyzdžiui, stilizuotų arba, kaip sakote, "abstrakčių konstrukcijų" galima būtų ieškoti ir pageidauti Wagnerio, Debussy, gal ir kai kuriose Verdi operose, bet "Carmen" yra realistinio pobūdžio opera, todėl šio veikalo pastatymui dekoracijos turi sugesti tikrovę, o ne fantaziją ar abstraktumą. Dailininkas Valeška tokio principo ir laikėsi ir savo uždavinį, kaip matysite, atliko gerai.

— Kaip sprendžiate šiemet kostiumų problemas? Ar juos nuomojate ar reikia patiems projektuoti ir siūti?

— Kostiumus nuomojam iš Civic operos.

— Ar buvo, ar nebuvo šiemet kokių sunkumų, komplektuojant ryškesnių ir mažesnių rulių solistus? Laikraščiniuose pranešimuose ir nuotraukose matome, jog nelengva našta patikėta ir naujiems ar naujesiems žmonėms, lig šiol prickyje nebuvo siems? Ar tai krizės, ar atsinaujinimo ženklas?

— Mane labiau provokuoja antrasis klausimas, į kurį noriu tuoj atsakyti. Manau, jog daugelis sutiks su manim, kad Chicago Lietuvos opera yra lyg koks fenomenalus atvejis, atsiradęs dėl laimingų atsitiktinumų: į vieną miestą susibūrė neeilinių balsų dainininkų, pajėgus choras su gera organizacija ir, svarbiausia, visuomenė, iš tėvynės atsivežusi pomėgį operos menui. Deja, jaučiame, kad gretos pradeda retėti, o pakaitalų nesimato. Štai, jeigu jaunime, sakysim, ir atsirastų tokių balsingų pajėgų kaip Stankaitytė ar Baras, jos neabejotinai ieškotų profesinės karjeros tarptautinėje arenoje (Lilija Sukytė — geras pavyzdys). Mat, operom dainuoti reiklia pirmiausia dainininkų su stipriomis vokalinėmis kvalifikacijomis, o tokių mūsų prieauglyje negirdime. Taigi, krizė jau artėja, ir bijau, jog ji bus dar didesnė ateityje. Savo laiku manėm, kad Darius Lapinskas sukurs tokią muzikinį teatrą, kuriam nereikėtų vad. "grand opera" balsų, ir tuo būdu pateiks lietuviams pakaitalą; deja, tos viltys, bent kol kas, neišsipildė.

— Kaip žiūrėte aplamai Chicago Lietuvos operos ateitį? Nugirstamos žinios, kad ra' mos ar jau parašytos naujos lietuviškosios operos. Ar jos sietinos ir su Chicago Lietuvos operos būsimais sezonais? Ar negalvojama lietuviškoje scenoje pastatyti naują, nebūtinai tradiciniai klasikinę, o ir modernesnią, šiandieninio pobūdžio lietuviškos operos premjerą?

— Prieš kelerius metus Vytas Marijošius turėjo gerą mintį: užangažuoti keturis žymesnius mūsų kompozitorius, kad jie kiekvienas parašytų po viena veiksmingą operą. Iš keturių tik du sukūrė po operą. Julius Gaidelis pagal Kairio libretą parašė operą "Lakšutės giesmė" ir Jeronimas Kačinskas parašė operą (Algirdo Landsbergio žodinis tekstas) "Juodi laivai". Pastaroji ir yra šiandieninio pobūdžio. Neabejoju, kad Chicago Lietuvos opera šiuos veikalus bandys pastatyti.

— Ir pokalbio pabaigai tebūna Jūsų pačių pasirinktas žodis mūsų skaitytojams ir aplamai opera susidomėjusiai visuomenei, prieš Bizet "Carmen" operos uždangai Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje pakylant.

— Pereitą sekmadienį atsidūriau ant 60-tojo savo gyvenimo metų slenkščio. Tai gana gera proga pamąstyti. Praėjo jau daugiau kaip 20 metų nuo "Lietuvos operos prisiminimų" koncerto, kurį su Antanu Oliu "Margučiu" buvom suruošę Orchestra Hall. Nemažas skaičius darbų ir projektų buvo atlikta, tad ar ne metas visuomenei padėkoti už paramą ir pasitraukti nuo šalin?

— I paskutinį pokalbio sakinį, maestro Aleksandro Kučiūno parašytą su klausuku, "Draugo" kultūrinio priedo, o, neabejojame, ir visos lietuviškosios visuomenės vardu atsakome tvirtu NE. Aleksandru Kučiūnu dar negalima pasitraukti nuo šalin, kai opera mirė dar ne nori, kai išleidžiamos, didžia dalimi paties maestro rūpesčiu ir darbu, tokios paminklinės operos plokštelės, kaip tik ką išėjusi K. V. Banaičio "Jūratė ir Kastytis", kai ateityje laukia įkūnijamos jau parašytosios ar parašysimos naujos lietuviškosios operos. Kaipgi čia mes visa tai atliktume be Aleksandro Kučiūno? Todėl 60 metų sulaukusį maestro nuširdžiai visi sveikiname, linkėdami ištermės, kylančio ūpo ir kūrybinės ugnies operiniuose atelies užmojos.

lez.

Aleksandras Kučiūnas diriguoja "Grażiną" New Yorke, Whitney auditorijoje. Nuotr. V. Maželio

Tėviškės parapijos choro giesmių vakaras

VLADAS JAKUBENAS

Lietuvių Ev. liuteronų "Tėviškės" parapijos choras, J. Lampsačio vedamas Chicagoje, yra žinomas lietuvių tarpe žymiai plačiau už parapijos ar konfesijos ribų. Kasmet Verbų sekmadienį ruošiami "Giesmių vakarai" pastoviai ir šį kartą surenka pilną jaunųjų klausytojų. Kruopštus dirigento J. Lampsačio rankose choras yra pasiekęs gražaus lygio: grynios intonacijos, ritminio tikslumo ir bendro susigiedojimo. Šalia pasaulinių religinių kūrinių choro skiriamas tinkamas dėmesys ir lietuvių muzikai, ypač lietuvių evangelikų liaudies giesmėms, pasižymintiems tautiniu savitumu. Šios giesmės harmonizuotos Vokietijoje gyvenančio muziko Valterio Banaičio, ar plačiau apipavidalintos čikagiečio Vlado Jakubėno, visuomet sudaro "Giesmių vakarų" programos dalį. "Tėviškės" parapijos choras įdomus ir tuo, kad jo sąstata yra nemažai jaunimo, kurio vis labiau trūksta kituose lietuvių išėvių choruose; čia gi daugelio šeimų vaikai gieda drauge su tėvais. Šių metų Verbų Sekmadienį "Giesmių vakare" buvo atlikta įprasta sklandžiai paruošta programa. Įdomumą sudarė sekmadienio mokyklos choras, atlikęs ištrauką iš šių dienų džazinio stiliaus religinių giedojimų (Godspell). Ritmiškai įdomus, nuotaiingas numeris buvo iš dalies paremtas tema iš VI. Čaikovskio simfonijos I dalies. St. Schwartz muziką aranžavo fortepijonui ir vargonams Viktoras Jurkšaitis, sklandžiai paruošęs chorą ir akompanavęs fortepijonu. Vargonais pritarė M. Trakis; vokalinę solo partiją atliko Viktoras Mieiliulis.

Likusioje programoje stambiausią numerį sudarė Vlado Jakubėno "Prisikėlimo kantata", paremta dviem velykinėm liau-

dies giesmėm. Šis kūrinys "Tėviškės" parapijos užsakymu buvo parašytas ir pirmą kartą atliktas prieš porą metų, dabar gi pakartotas; nedidelės solistinės partijas atliko solistų oktetas, Mišrus choras dar pagiedojo "Credo" iš Fr. Schuberto G-major mišių ir "Džiaugsmo ozoną" bei "Aarono palaiminimą". Aldona Buntinaitė atliko Fr. Mendelssohno "Jeruzalė"; J. Faure "Crucifix" — duetu Br. Varjakojenė ir Leonas Grūžas; "Jo apsaugoje" — C. F. Mueller pagiedojo vokalinis trio, kurį sudarė Ald. Buntinaitė, Rūta Naujokienė ir J. Jurkšaitis.

Koncerto akompaniatorė fortepijonu buvo pianistė Raminta Lampsatytė, menišku tikslumu bei stilingumu atlikusi J. S. Bacho C-minor "Fantaziją" solo fortepijonu; ji taipgi pagrojo vargonais preliudą ir postliudą ir palydėjo bendrą choro ir klausytojų giesmę. Trumpa, bet turininga prakalbą "Jubiliejinio aido" tema, prisimenant 50 metų sukaktuves nuo Klaipėdos krašto atvadavimo, taipgi Padėkos žodį ir Viešpaties Maldą pateikė kun. A. Trakis.

SOUTHWEST
FEDERAL SAVINGS
for all your savings needs
3525 W. 63rd Street, Chicago
Phone — 436-4600

KOSTAS BUTKUS
Tel. PR 8-2781 (778-2781)
TVOROS, LANGAI, DURYS
STOGELIAI, RINOS,
APKALIMAI (Siding)

Krikščionybė atsivertusios žydės istorija

Tarp įdomių naujųjų knygų užtikame ir Anutzos Moise veikalą "A Ransom for Surmbrand". Išleido Zondervan leidykla Grand Rapids, Mich. 1972 m., 126 psl., 95 ct.

Tai tragiška istorija vienos žydės, kuri atsivertusi į krikščionybę, pergyveno nacių terora, būdama Rumunijoje, o paskiau turėjo pakelti badą ir taip pat žiaurų terorą, užplūdus kraštą komunistams. Su dideliu vargu jai pavyko pasiekti Norvegiją, kur ji suorganizavo reikiamus tūkstančius dolerių pinigais, kad galėtų iš komunistinės Rumunijos vyriausybės išpirkti sunkiai kalintą krikščionį dvasininką, atsivertusį į krikščionybę žydą Wurmbrand.

Knyga parašyta su dideliu nuosirdumu padėti artimui. Kai ji vyko iš komunistinės Rumunijos į Norvegiją, pasileikantieji krikščionys prašė Vakarų pasauliui pranešti, kad po jų kojomis žemė dega... Kai iš Rumunijos komunistinės vyriausybės, užsiimančios vergų prekyba, pavyko išpirkti dvasininką Wurmbrand, jis, ilgai laikytas raudonųjų kalėjimuose, pasiekęs Vakarų, rašė: "Mes atvykstame iš krašto, kur posakis, jog žmogus žmogui yra vilkas, būtų įžaidimas vilkų, nes vilkai tik nužudo savo auką, gi komunistų inkvizitoriai labai rūpestingai seka, kad jų aukos nemirtų, o kentėtų iki galo. Kalėjimuose esą kaliniai verčiami valgyti savo išmatas ir gerti savo šlapumą". Tai rašė žmogus, kuris pats buvo praleidęs 14 metų Rumunijos komunistų kalėjimuose. Jis buvo taip paveiktas tų barbariškumų, kad dabar, pasiekęs JAV, visas savo jėgas skiria kovai prieš komunistų prievartą ir organizuoja pagalbą kaliniams krikščionims už geležinės uždangos bei plečia ten religinės minties prasiskverbimą. Tais tikslais jis įsteigė 27 misijas, parašė 7 knygas, kurios išverstos į septynias kalbas. Šis gi A. Moise veikalas tikrai daug pasakantis ir intriguojantis.

J. Pr.

LIUDNOJI STATISTIKA

Kas valandą 3 JAV gyventojai tampa akli. Aklyjų paramai per metus vien Illinois valstijos išdas išleidžia 400,000 dol.

Evoliucijos teologija

Moksliniame pasaulyje primtoji evoliucijos teorija ir jos santykis su teologija yra intriguojanti tema, kurią nagrinėja du jėzuitai, E. Nemesszeghy ir J. Russel knygoje "Theology of Evolution". Tai Fides bendrovės leidinys, tęsiant knygų seriją Theology Today, kurią redaguoja trečias jėzuitas E. Yarnho'd. Ši knyga yra kišeninio formato, 96 psl. Rašo du specialistai, E. Nemesszeghy yra studijas ėjęs Budapešte ir Oxforde ir dabar veda tyrimų klasę Heythrop kolegijoje, o kitas autorius — J. Russel — yra išėjęs gamtamokslų ir filosofijos studijas Cambridge universitete, o dabar dėsto gamtamokslų filosofiją Heythrop kolegijoje.

Šiame veikle jis išryškina evoliucijos teorijos esmę, informuoja apie teologijos pažūrą ir evoliucijos teoriją, apie tos teorijos derinimą su Sv. Rašto tie-

somis ir apie Bažnyčios pažūrą į ją. Turėdami galvoje, kad evoliucija reikštų ne vienos, o daugiau žmonių porų išsivystymą, specialiai svarsto, kaip tada suprastina gimtoji nuodėmė ir sieios sukūrimas. Pagaliau nagrinėja evoliucijos ir gamtamokslų studijose pasizymėjusio Teilhard de Chardin pažūrą.

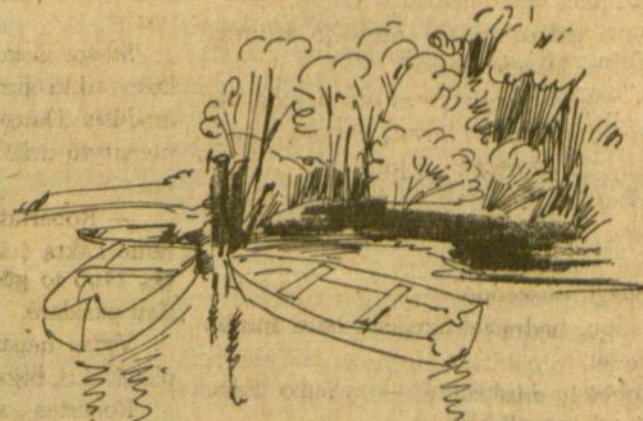
Veikalas parašytas rimtai, suglaustai. Jo autoriai pažangūs moksle ir yra plačių pažūrų branginantieji mokslo laimėjimus ir mylintieji Bažnyčią bei randantieji darnumą tarp abiejų šių žinijos šakų skelbiamose tiesose, liečiančiose evoliuciją.

J. Pr.

RELIGINIO AUKLĖJIMO KONFERENCIJA

Įvairių vyskupijų religinio auklėjimo direktorių suvažiavimas yra šaukiamas Chicagoje, Pick-Congress viešbuty, bal. 29 — gegužės 3 d. Bus ir tikybos dėstymo mokslo priemonių paroda.

JAUNIMUI?
Siūlome knygą:
ŠAMO EŽERO SEKLIAI
KOKIĄ DOVANĄ SKIRSITE ŠVENČIŲ PROGA
Įdomių nuotykių knygą parašė
NIJOLĖ JANKUTĖ
Labai gausiai iliustravo:
Nijolė Palubinskienė
Kaina: \$4.00

Lietuviškos knygos klubo nariai gauna šią knygą su didele nuolaida. Klubas siūlo šią knygą liuanistinėms mokykloms, duodamos didelę nuolaidą.

Paskubėkite aųsti užsakymus adresu:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill.
60629

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išėina ir nebeįžta. Jūsų doleriams reikia vado, kad jie nepaklystų,

jūs jiems patarnaudite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugioj vietoj ir augsti nuošimčiai auklės naują dolerių šėmą.

Įdedant penkis šimtus dolerių gausite labai naudingą dovaną, nemokamai, gražų spalvotą dekį — "blanket".

5%	5 1/4%	5 3/4%	6%
Regular Passbook Account	90 Day Passbook Accounts	\$1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 yrs.)	\$5,000 or more Savings Certificate (2 to 10 yrs.)

PHILOMENA D. PAKEL, prezidentė

CHICAGO ★★★★★

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Solistė Aldona Stempuzienė originaliuose Carmen rūbuose, kurie yra jos nuosavybė. Ji dainuos titulinę Carmen partiją balandžio 29 ir gegužės 5 dienų spektakliuose.

Nauji leidiniai

• **FILATELISTŲ DRAUGOS "LIETUVA" BIULETENIS.** 1973 m. kovo mėn. Nr. 1. Jau keletą metų Liet. filatelistų drauga Chicagoje leido savo narių reikalams rotatorium spausdintą biuletinį, kuris nuo š. m. pradžios buvo perorganizuotas į platesnės apimties periodinį leidinį apima ne tik filateliją, bet ir numizmatiką, istorinę lituanistiką ir kitas artimas sritis. Leidinys žada pasirodyti 4 kartus metuose. Šio numerio viršelyje puošia skulpt. P. Rimšos Vilniaus 600 metų jubiliejinis medalis. Br. Kvilyks rašo Lietuvos kultūrinio palikimo rinkimo reikalą. J. Dainauskas — pateikia rašinį temą "Kolekcionieriai ir mokslai, padedantieji istorijai". Tas pats autorius pateikė švėkšnos parapijos įsteigimo dokumentą lotynų kalba iš 1509 m. ir jo lietuvišką vertimą. J. Kreivėnas specialioje studijoje lietuvišką filateliją suriša su muzika ir pateikia šiuo reikalu daugybę iliustracinės medžiagos. V. Vytenietis rašo lietuviškos valiutos temomis, supažindina su Ob Osto pinigais ir pirmaisiais Lietuvos litaais. Nemaža biuletenio dalis skirta kolekcionieriškai apžvalgai, yra daug žinių iš draugijos ir atskirų asmenų veiklos. Biuletenio stiprybė yra ir retos, dažniausiai mūsų dar nematytos ar retai kur matomos svarbių dokumentų fotografijos, jų tarpe Kalvarijos "nacionalinio" 1891 m. paliepiamas lietuvių spaudos persekiojimo reikalą. Amerikos lietuvių atsišaukimas tuo pačiu reikalu (iš Br. Kvilyks archyvo). Dr. J. Basanavičiaus laiškas J. Tumui-Vaišgautui (iš St. Balzako muziejaus), 1905 m. "Telegrama" imperatorių, Lietuvos statuto 14 psl. fotostatinė nuotrauka, daugybė herbų, pašto ženklų, retų vokių fotografijų ir kt.

Biuletėnis spausdinamas ofsetu, 36 psl., 215x280 mm formato. Redaktorius Liudas Kairys, 4046 So. Montgomery Ave., Chicago, IL, 60632. Administratorius Kazys Rožanskas, 6941 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Metinė prenumerata 5 dol., atskiras numeris 1.50 dol.

• **ATEITIS.** 1972 m. Nr. 9. Lietuvių katalikiško jaunimo žurnalas. Vyr. redaktorius — kun. Jonas Staškevičius, 941 Dundas St., W. Toronto 3, Ont., Canada. Administratorius Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Žurnalo metinė prenumerata JAV ir Kanadoje \$7.00, susipažinimui prenumerata \$5.00, garbės prenumerata \$15.00, kitur laisvajame pasaulyje \$5.00.

Nuotraukose ir aprašuose susipažįstame su naująja Moksleivių ateitininkų sąjungos Centro valdyba; trijuose puslapiuose duodama daug įdomių faktų iš viso

Pirmieji

Nuotrauka V. Maželio

pasaulyje katalikiškos veiklos. Apie Avinėlį — Karalių rašo sesuo Marija Palmira, o apie dabartinius jaunimo sąjūdžius kun. dr. Pr. Gaida. Jaunimas parodo savo kūrybos: spausdinami eilėraščiai Rūtos Alšytės ir Bernardos Braciūtės. Metamas žvilgsnis ir praeitį Prano Alšėno straipsniu "Kaip ir kaip rašė ateitininkai prieš 54 metus". Apstu ir kitokiomis temomis jaunimo rašinių bei korespondencijų iš jaunimo ateitininkiškos veiklos.

• **LIETUVIŲ DIENOS, 1973 m. kovo mėn. Nr. 3.** Redakcinė kolegija: Dalila Mackialienė, Pranas Gasparonis ir Vacys Prižgintas. Leidėjas — A. F. Sirius. Administratorius — Juozas Andrius. Redakcijos ir administracijos adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Metinė prenumerata \$9.00, garbės prenumerata \$15.00.

Naujo numerio viršelyje puošia rašytojo Aloyzo Barono ir jo knygu viršelių nuotraukų kompozicija. Ryšium su "Draugo" romanų konkurso laimėjimu, rašytojui Aloyzui Baronui "Lietuvių Dienos" skiria penkis puslapius: Jurgis Gliada (kaip jis pats sakosi: eksperimentu, bet nuširdžiai) rašo apie Barono kūrybą apžvalgai; spalvingų detalių iš rašytojo gyvenimo paberia Barono mokinė literatūros kelyje Danutė Brazytė-Bindokienė straipsnyje "Rašytojas be didžiosios nuodėmės"; spausdinama premiuotojo romano "Abraomas ir

čienė, Danguolė Sadūnaitė. Administruoja ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Redakcijos ir administracijos adresas: Eglutė, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Metinė prenumerata 5.00 dol.

Spalvingas ir turiningas velykinis žurnalas numeris, viršelyje pasipuošęs raižiu lietuviško margučio piešiniu. Šį kartą Eglutės puslapiuose rašo: Nijolė Jankutė, L. Zitkevičius, R. Jotvingytė, J. Minelga, R. Karosaitė ir kt. Piešiniais puslapius iliustruoja šie mūsų dailininkai: Z. Sodeikienė, A. Trinkūnas, A. Sruogienė, L. Trinkūnienė, A. Korsakaitė-Sutkuvienė, O. Mikailaitė, R. Karosaitė.

• **LAIVAS.** 1973 m. balandžio mėn. Nr. 4. Religinio ir tautinio gyvenimo mėnesinis žurnalas. Leidžia Marijonų vienuolija. Redaktorius kun. J. Prunskis, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Metams 4.00 dol.

Šiame numeryje A. Nockūnas, MIC žvelgia giliau į kančios ir velykinę paslapį. K. Kleiva pasakoja apie lietuvių kėlonę ir tarpt. Eucharistinių kongresų Australijoje. Dr. K. Sruoga informuoja kaip religija gali padėti išlaikyti proto sveikatą. Aloyzas Baronas patrauklioje novelėje pavaizduoja, kaip didelis yra atleidimo sunkumas. VI. Šlaitas duoda eilėraščių — Susitikimas debesų karalystėje, Kun. dr. J. Vaišnora parūpina kun. J. Ingilewicziaus atsiminimus apie vysk. J. Matulaitį darbuotę Vilniuje. Kun. A. Švedas pasikalbėjime su red. J. Prunskiu nupasakoja apie marijonų veiklą Argentinoje. Pustlaukinis Peru — indėnų miškuose besidarbuojanti lietuvių misijonierė aprašo savo ypatingus patyrimus. Dr. agr. A. Šeštokas informuoja, kaip prarastas pievelių prie namų pagerinimas. Duodama lietuvių ir pasaulio katalikų gyvenimo apžvalga.

POETĖS ANGLŲ KALBA

Iš spaudos išėjo poezijos antologija, pavadinta: "The Women poets in English". Antologiją paruošė Ann Stanford, išleido McGraw-Hill, New York. Kaina 9 dol. 50 ct.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai, pritaktinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

MES TEBEMOKAM

6% už 2 Metų
Certifikatus
(Minimum \$5,000)

5 3/4% už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum \$1,000)
Open Mon. 9-8; Tues. Thurs. Fri 9-5; Sat 9-1. Closed Wed.

SAINT ANTHONY SAVINGS

1447 So. 49th Court
Cicero, Ill. 60650
TEL. — 656-6330
Joseph F. Gribsauskas,
Executive Secretary

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIJOS
RADIO IR STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIJOS APARATAI

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Deklamė Jums už mums parodytą pasitįžimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

6%

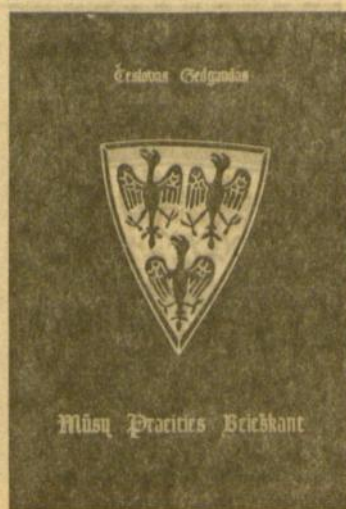
2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

VIESUMON ISKELTAS PASKUTINIS TWAINO RANKRASTIS

Californijos universitetas paskelbė, kad jam yra dovanotas knygos apimties M. Twaino paskutinis rankraštis. Jis jau 62 senumo, bet rodo, kad iki pat paskutinių dienų Twainas neprarado savo šamojaus. Universitetui tą rankraštį ir apie 70 Twaino laiškų padovanojo įpėdiniai. Minėtas rankraštis baigtas šeši mėnesiai prieš Twaino mirtį. Jis mirė 1910 m., turėdamas 74 m. Rankraštį pasakoja, kaip jo sekretorius ir spausdinimo vadovas buvo susimokę jį apmaiti.

PREMIJA PSICHIATRUI

Naujai įsteigtoji Kittay tarptautinė psichiatrijos laimėjimams vertinti premija 25,000

Ši nekantriai laukta Č. Gedgaudo knyga

MŪSŲ PRAETIES BEIESKANT

atskleidžiant daug mūsų senovės papilpų, pasauliau lydyd šviesą. Kietais viršeliais 15 dol.

Perlaidas galima siųsti tiesiog

autorui:

P.O. Box 5544,

Santa Monica, California 90405

dol. paskirta Šveicarijos vaikų psichologijos specialistui dr. Jean Piaget. Įvertintas šio mokslininko psichinio vaikų vystymosi analizė. Šiuo metu tai aukščiausia psichiatrijos premija.

BELGIJOS MOKYKLOSE

Belgijoje yra 9,670,000 gyventojų, iš kurių 8,900,000 katalikai. Apie 60 proc. katalikų mokyklų išlaikymo išlaidų apmokėdavo vyriausybė. Nauju susitarimu — vyriausybė apmokės beveik visas išlaidas: visi katalikų mokyklų mokytojai gaus algas iš valstybės išdo, išskyrus tikybės dėstytojus.

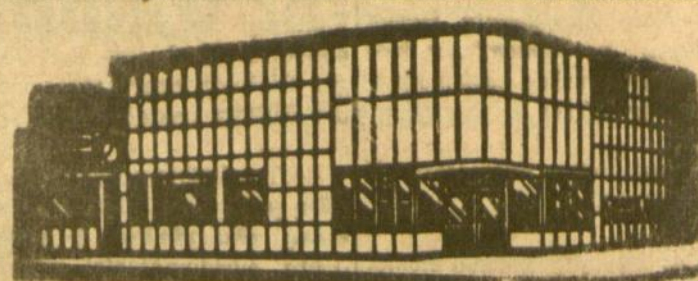
ŠAUKSMAS GELBėti

Laiške "Literatūrai ir Menai" (1973. I. 20) skaitytojas Juozas

Markelevičius skundžiasi nepakankamu archeologinių tyrimų radinių ir medžiagos saugojimu. Jis skatina "paskubėti išgelbėti tuos neįkainojamus lobius, kuriems sunykus, prarasime vertingą mokslinių tyrinėjimų medžiagą". (ELTA)

ELEKTRINIAIS IMPULSAIS TAISO NUGAROS TIESUMĄ

Įtaisas, kuris elektriniais impulsais normuoja širdies plakimą, dabar Kanados gydytojų pritaikytas ištaisyti nugarkaulio sulinkimą, vadinamą scoliosis, daugiausia pasitaikantį jaunų mergaičių tarpe. Čia elektriniai impulsai veikia nugarkaulį valdantys muskulius, priversdami juos, nugarkaulį atstatyti normalion padėtin.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

5%

Mokamas už dviejų mėn. Certificate apskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas sukūtas dividendas mokamas už investavimo apskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIOUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.

ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.

ŠEŠTAD. IR SEKŠTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.

VALANDOS

MUMS MALONU PRANEŠTI VISIEMS SIUNTINIŲ SIUNTĖJAMS LIETUVOJE IR U.S.S.R.,

kad dabar pasiūlome didelį naują pasirinkimą įvairių naujų daiktų kartu

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMUI MAŠINAS, TELEVIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVIMO MAŠINAS, BALDUS.

Taip pat rūbus, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius ir maisto produktus.

NAUJI AUTOMOBILIŲ MODELIAI:

ZHIGULI VAZ 2101 \$3520.00
MOSKVICH 412 IE \$3570.00
MOSKVICH 408 IE \$3285.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 \$2250.00

MES YPATINGAI PASIŪLOME NAUJAUSIĄ PAGERINTĄ EXPORT MODELĮ — ZHIGULI VAZ 2103, 75 H.P. 4-durų SEDAN
Kaina — \$4036.50

(Rodoma Automobilių Parodoje Coliseum New Yorke.)

PODAROGIFTS, INC. — VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti dovaninius sertifikatus per VNESHPOSYLTORGA be jokių tarpininkų, bankų ir kt.

PODAROGIFTS, INC. — VIENINTELĖ firma Amerikoje, priimanči užsakymus NUO LATINIAMS RUBLINIAMS CERTIFIKATAMS ir tiesiog per VNESHPOSYLTORGA perduoda tuos užsakymus aukštos kokybės prekėms, esančioms specialiose VNESHPOSYLTORGO krautuose ir sandėliuose daugelyje didelių miestų Lietuvoje ir USSR.

PODAROGIFTS, INC. — gauna iš VNESHPOSYLTORGO pranešimą apie kiekvieno užsakymo įvykdymą ir painformuoja siuntėją.

PODAROGIFTS, INC. — yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su VNESHPOSYLTORGU.

Klientų patogumui užsakymus galite paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Corp., 488 Madison Ave., New York, N.Y. 10022

Package Express & Travel Agency, Inc., 1776 Broadway, N.Y., N.Y. 10019

Globe Parcel Service, Inc., 723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

arba tiesioginiai į mūsų įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE., (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N. Y. 10001

TEL.: (212) 685-4537

Kultūrinė kronika

Lietuvybės gynėja K. Prapuolenį prisimenant

Prieš 40 m. (1933 m. bal. 17 d.) Palangoje mirė kan. Kazimieras Prapuolėnis, turėdamas 75 m. amžiaus. Dar gimnazijos laikais jis draugavo su dr. V. Kudirka. Baigęs Dvasinę akademiją Petrapily, kunigu įšventintas, ten kurį laiką darbavosi. Jo pastangomis Petrapily lietuviams buvo leisti lietuviški pamokslai ir lietuviškos giesmės. Prapuolėnis buvo vienas iš steigėjų Lietuvių ir žemaičių labdaros draugijos. Spaudos draudimo laikais lotyniškame kunigų kalendoriuje įdėjo lietuviškai šventas Dievą ir Dievą mūsų gelbėtoją ir dėl to turėjo aiškintis caro administracijai, bet tai paskatino inž. Macijauską išleisti lietuvišką žemėlapi. Atleistas dėl lenkų intrigų iš kunijos sekretoriaus pareigų, persikėlė į Seinus, kur buvo vienas iš šaltinio ir Vadovo steigėjų.

Talentingą režisierių prisimenant

Režisierius, aktorius ir pedagogas Romualdas Juknevičius yra miręs 1963 m. balandžio mėn. 13 d. Vilniuje, taigi šiemet minime jo mirties dešimtmetį. Jis mokėsi Kauno universiteto Humanitariniame fakultete, lankė B. Sruogos vedamą teatro seminarą, vaidybos mokyklą, lankė J. Olekso Žilinsko dramos studiją. Nuo 1931 m. valstybinio teatro aktorius. Dar 1934-36 m. gilinosi režisūroje ir kitose teatro srityse Maskvoje, be kitų, stengdamasis daugiau pažinti Stanislavskio, Nemirovičiaus-Dancenkos metodus.

Grįžęs Lietuvon, dirbo Klaipėdos dramos teatre, o nuo 1939 m. buvo Valstybinio dramos teatro režisierius Kaune. Buvo taipgi vienas iš pirmųjų Vilniaus dramos teatro steigėjų, pirmas jo direktorius ir meno vadovas. Vilniaus universitete dėstė estetiką. Iš viso yra pastatęs 68 spektaklius.

Penkmetis be Ant. Sutkaus

Teatro pedagogas ir režisierius Antanas Sutkus yra miręs 1968 m. bal. 5 d. Kaune, turėdamas 76 m. amžiaus. Jau penkeri metai, kai jo nebėra gyvųjų tarpe. Jis jau 1909 m. dalyvaudavo Dainos vaidinimuose Maskvoje, baigęs Komisarževskio vaidybos mokyklą, dar I pasaulinio karo metu vaidino to pat vardu teatre. Suorganizavo Maskvos lietuvių artistų bendrovę, režisavo jos vaidinimus. Atvykęs į Lietuvą, 1918 m. perėmė iš vokiečių teatro rūmus ir suorganizavo Tautos teatrą, kuriam ir vadovavo; prie jo įstėjo vaidybos mokykla. 1920-1925 m. vadovavo satyros teat-

Rašytojai ir spaudos žmonės rašytojui Romualdui Juknevičiui pagerbti skirtoje popietėje Tautinių namuose, Chicagoje, š. m. balandžio mėn. 15 d. Aplink stalą iš kairės į dešinę: Nijolė Baronienė, Aloyzas Baronas, Danguolė Sadūnaitė, kun. J. Vašnyš, S. J., Julija Švaibaitė-Gylienė, Vincas Ramonas, Nijolė Jankutė-Užbalienė, Kazys Bradūnas ir Kazimiera Bradūnienė.

ruui Vilkolakiui, režisavo visus jo spektaklius. 1926-1928 buvo Valstybės teatro direktorius, dėstė teatro vaidybos mokykloje, išleisdamas visą eilę pasižymėjusių mokinių. 1928-1934 m. buvo Valstybinio radiofono direktorius. 1934-1944 m. Valst. teatro režisierius. Apie teatrą nemažai rašė įvairiuose žurnaluose.

Lietuvių apsakymai armėniškai

1972 m. pabaigoje išleista lietuvių apsakymų antologija armėnių kalboje "Saulė pakyla aukščiau" (Erevane, 300 psl., 10,000 egz.). (EUA)

ISLEISTI ŽEMKALNIO RAŠTAI

Vilniškė "Vaga" išleido Gabrielliaus Landsbergio-Zemkalnio "Raštus". Į tomą sudėta visa išlikusi originalioji Zemkalnio dramaturgija: "Blinda", "Birutė", "Jurgis Durnelis", "Pagavo", "Tarnaitė pamokė", "Blaivininkų pirmininkas". (ELTA)

MENO PARODA POŽEMINĖJ STOTY

Paryžiaus požeminio metro Šv. Augustino stotyje suruošta tarptautinė skulptūros paroda, daugiausia atstovaujanti moderniam menui. Parodą galėjo žiūrėti visi praeiviai nemokamai.

KUBOS EMIGRANTŲ MENO PARODA

New Yorko apylinkėse yra apgyvenusių 90,000 Kubos emigrantų. Jie savo kultūros centre ir Šv. Jono katedros patalpose suruošė savo menininkų darbų parodą. Buvo išstatyta 54 tapybos darbai.

DRAUGIJOS KONFERENCIJA

Amerikos medikų draugija bal. 29 - 30 d. Chicagoje, Ambassador West viešbutyje, šaukia konferenciją tema. "Energija, tarša ir sveikata".

Studija apie moralinį auklėjimą

Tarp tėvams, pedagogams, dvasininkams įdomių knygų randame sudėtinį veikalą "Moral Education" (išleido Newman Press, New York, N. Y., 402 psl., 4.95 dol.).

Cia sudėta medžiaga specialios konferencijos, kuri 1968 m. buvo Ontario universiteto Pedagoginių studijų vadovybės suaukta Toronte. Joje dalyvavo pedagogai, psichologai, auklėjimo istorijos ir filosofijos specialistai.

Konferencijoje buvo svarstyti tokie klausimai, kaip: moralinio vystymosi tarpsniai, etinis pluralizmas, moralinis auklėjimas ir veikimas, mokyklų įnašas į moralinį auklėjimą, moralinio elgesio protiniai pagrindai, moralinio auklėjimo metodai ir tarpsniai. Gale duodamos santraukos įvykių diskusijų. Mintys perteikiamos preciziškai ir bus prieinamos

tik aukštesnio išsilavinimo žmonėms. Veikale pažymima, kad Vyr. teismas yra nusprendęs, jog mokyklos turi laikytis neutralumo, taigi negali perteikti nei bet kurios religinės sistemos, nei bet kurio moralinio auklėjimo krypties. Dėl to daugelis jaunimo auga be reikiamo moralinio nugarkaulio.

Veikale yra vietų, kur pažymima, kad tikėjimas ir jautimas atsakomybės prieš Dievą sustiprina moralinį charakterį. Informuojama apie įdomų eksperimentą su 500 vaikų. Buvo stebima, kaip geriau į juos paveikti, kad jie atiduotų draugams kokią nors brangų daiktą. Buvo nustatyta, kad geriausių rezultatų susilaukta, kai veikta pavyzdžiu, kai kuris nors iš jų draugų tokią dovaną padarė mažai tebuvo pasiekta žodiniiais kalbėjimais.

J. Pr.

Platinkite "Draugą".

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

(Atkelta iš 8 psl.)

timoji pusė mokytųsi lietuvių kalbos, jei taip pritaikytu metodu būtų galima turėti rankose ką nors apčiuopiamo ir įsidėti į galvą.

Labai prašau atsakyti į mano klausimus iš anksto nuoširdus ačiū.

Kovo 26 d. toji pati ponija kitame laiške rašo.

"Didžiai Gerbiamas p. Serapinas!

Šiandien gavau Jūsų be galo malonų laišką, už kurį širdingiausias ačiū. Užsčiau Jūsų re-

komenduotą vadovėlį ir persiunčiau sūnui Jūsų laišką... Dabar tik turiu daboti ir melstis, kad marčios horas nepasikeistų.

Jei Jums atrodytų, kad Jūsų trumpas laiškučis, pasidžiaugiant noru mokytis lietuvių kalbos, padėtų jai tą norą nepamesti, tai štai mano sūnaus adresas...

Ir čia pat Chicagoje gyvenančios ne viena lietuvių naudojasi Instituto neakivaizdinio skyriaus pagalba.

Neseniai pradėjusi liuanistines studijas kun. J. Prunskio sesutė, Anelė Pranskytė, savo gabumais ir darbštumu teikia gražių vilčių.

Su retai dabartinės jauniosios kartos atstovų tarpe tesutinkama valinga išsiverme nuo 1972 m. rudens ruošiasi neakivaizdiniam dėstytiui šį pavasarį Illinois universitetą bebaigianti studentė — Ramutė Drūtė.

Kol tokių išsivermingų entuziastų mūsų tarpe rasis, instituto darbo testinumas galės būti užtikrintas. Tuo atveju ir pagalbos šauksmas besikreipiančiųjų į neakivaizdinį skyrių neliks be tinkamo atgarsio.

Ig. Serapinas

Studentai gali gauti po 1,200 dol.

Illinois valstybinių stipendijų komisija šiemet pasiskirstys 90 milijonų dolerių studentų mokslapinigiams. Numatoma, kad studentas gali gauti 1,200 dolerių negražinamos stipendijos, kurią galės panaudoti 180-tyje kolegijų, universitetų ir gal seser mokyklų. Prašymų blankai gauti, kreipiantis į Illinois State Scholarship Commission, P. O. Box 607, Deerfield, Ill. 60015, ar per Chicago miesto kolegijas, kaip Loop (tel. 269-8111), South-west (tel. 735-3000).

UŽSKAITOS UŽ PATIES IŠEITĄ MOKSLĄ

Chicagoje galima gauti universitetines užskaitas už socialinius mokslus, gamtamokslų, humanitarinius mokslus ir anglų kalbos rašinius, išlaikius eks-terno egzaminus Loop kolegijoje, 64 East Lake St., ar South-west kolegijoje, 7500 So. Pulaski Rd. Galima gauti net 24 universitetiniai kreditai. Čia pripažįstamos žinios, gautos besikaitant, bedirbant, iš gyvenimo patyrimo ir panašiai. Daugiau informacijų apie tai galima gauti tel. 269-8262, kreipiantis į dr. Henry Moughamian.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMI VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. G.Rovehill 6-2345.6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Kopolyčios:
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YARds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3407
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410
PETRAS BIELIONAS
4848 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-8572
POVILAS J. RIDIKAS
2354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1188-89
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1005

HIGH RATES

5% Per Annum PAID QUARTERLY 6% Per Annum
Passbook Accounts — AT — \$5000 or more Certificates 2 year min.

BRIGHTON
SAVINGS & LOAN ASS'N
HIGHEST RESERVES
4071 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632
TEL. — LA 3 - 8248
(West of California Avenue)
5 3/4% Per Annum \$1000 or more Certificates 1 year min.
5 1/2% Per Annum Investment Bonus Certificates

PLOKŠTELĖS, GAUNAMOS "DRAUGO" ADMINISTRACIJOJE

Plokštelės pavadinimas	Artistai	Kaina
AURELIA DAINOS	A. Jūrėtis Paukštelis	(Stereo) \$5.00
	Aldona Stempuzienė	(Stereo) 7.00
		(Mono) 6.00
DAINOS LIETUVAI	Salomėja Čerienė	4.00
GINA ČAPKAUSKAS dainuoja		(Stereo) 6.00
LIETUVIŲ TAUTINIAI SOKIAI	(Išleido L. Bendr. Kultūros Fondas)	(Stereo) 5.00
		(Mono) 4.50
LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIOS VAIKŲ PASVINTINIMO ISKILMES	(Išleido Liet. Vyčiai)	5.00
OL. TOLTI TOLTI...	Philadelphijos Lietuvių choras "Viltis"	(Stereo) 6.00
JŪREIVIŲ KELIAI	Modernūs kūriniai, atliekami Tamošino orkestro ir solistų	5.00
	(S. Barcus)	4.95
RADIO VAKARUSKININKĖS DAINUOJA		5.00
SILVOS MARIJOS KOPLYČIOS PASVINTINIMO IR RELIGINIO KONCERTO MOMENTAI		5.00
ZIRGINĖLIAI		5.00
DAINOS	A. Trečiokas	5.00
GRJŠIM, GRJŠIM	Kvartetas Viltis	(Stereo) 5.00
AKVARELĖ	Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys	6.00
ZIBURĖLIS	Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys	6.00
MUZIKA FRANZ LISZT	Planistė Julija Rajauskas	(Stereo) 6.00
KETURI AUTORIAI: Poezija ir proza: LITERATŪROS VAKARAS	III-sis	5.00
SEK PASAKĄ	IV-sis	5.00
ZULIKIS PUKIS	Laima Rastenytė	5.00
RINKINYS 25	Grigaitytės ir Tifunėlių šeima	5.00
26	A. Dvariono muzika	5.00
27	A. Šabaniasauskas dainuoja	5.00
28	P. Dėdė-Grauzinis-Volteraitė	5.00
	Karo muz. orkestras ir kit	5.00
		(Mono) 5.00
LIETUVIŲ KOMPOZITORIŲ DAINOS	Stasė Klimaitė	(Mono) 5.00
LIETUVIŠKOS GIESMĖS	Algerd Brazis ir Zibuoklės	(Stereo) \$5.00
LIETUVOS SENOS IR NAUJOS DAINOS	Lietuvos Valstyb. Radio Ansamblis	(Stereo) 5.00
LIETUVOS ATSIMINIMAI (Jubilėjaus proga)	Brazis, Zibuoklės, Juodytė	(Stereo) 5.00
SUK, SUK RATEL!	Vilniaus Tautinis choras ir solistai	(Stereo) 5.00
MES ZENGIAM SU DAINA	New Yorko Vyrų oktetas	(Stereo) 5.00
MANO ATSIMINIMAI LIETUVOS	L. Juodytė ir gitara	(Hi-fi) 5.00
DAINUOJAM SU LEONE	L. Juodytės dainavimas	(Hi-fi) 5.00
DAINOS IR ARIJOS	Janina Nomeikaitė-Armonienė	(Stereo) 5.00
AIDUTES DAINUOJA	Vadovauja Alice Stephens	(Stereo) 5.00
VASARIO 16. LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES 50 METŲ MINEJIMAS	L. Stukas, Zibuoklės, Rūtos ir parapijų ansambliai	(Stereo) 5.00

(Illinois valstybės gyventojai prie tų kainų pridėkite 5% taksą mokesčiams ir 25 centus persiuntimui.)

Užsakymus siųskite: **DRAUGAS**

4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

REDAGUOJA JORATĖ JASAITYTĖ, 6922 S. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60636

O TO SIEKIANČI, REIKIA NEMAŽAI PADIRBĖTI

Tauta yra neatskiriama žmogaus — asmens dalis. Žmogus tautoje gimsta. Nėra žmogaus be tautos, yra tik tautų praradusių žmonių. Tautos praradimas asmeniui yra tas pats, kaip fizinis vieno kurio kūno sąnario netekimas. Tauta yra žmogaus vidujinėje — dvasinėje būsenoje. Užtat žmogus, išsivadėjęs savo tautos, praranda dvasinę pusiausvyrą. Gyvenimiškai pavyzdžiai rodo, kad asmuo, praradęs savo tautinį jausmą, tampa tai tautai, iš kurios jis pats yra kilęs, nepakantus.

Mūsų tautos padėtis yra gana skirtinga nuo kitų tautų, kurios turi laisvę ir gali gyventi savitą gyvenimą. Mes čia esame tauta be žemės. Prarasti tautinį jausmą, gyvenant kitos tautos žemėje, labai lengva. Išsilaukyti kaip tautai čia yra daug sunkiau, todėl išsilaukyti tik dvasiniai stiprūs asmenys.

Mes, laikydamiesi savo tautoje, sudarome savo tautinę bendruomenę. Tai yra — tautos jungtis, siekiančią išlaikyti tautinę gyvybę. Ši jungtis, išreikšta organizacine forma, vadinama Lietuvių Bendruomene.

Paklusimas savuose tautiniuose reikaluose savo sudarytų vadovaujančių institucijų, pagarbos pareiškimas toms institucijoms vadovaujantiems asmenims, laikymasis jų duodamų nurodymų, kai nėra jokios prievartos ir nerišama su kasdieniu gyvenimu, ugdo atskiro asmens dvasinę stiprybę. Laisva valia paklusti ar laisva valia atsisakyti tegali tik dvasiniai stiprūs asmenys.

Žmogus gyvena ne vienas. Jį supa kiti žmonės — aplinka. Jis gyvena žmonių bendruomenėje. Taigi, jis turi prie tos bendruomenės gyvenimo prisitaikyti. Prisitaikymas gali būti pasyvus ir aktyvus. Pasyvus prisitaikymas bus tada, kai asmuo tik gyvens, nefiesdamas kitų, arba, kitaip tariant, niekam nepereis skersai kelio. Jis bus tik vienas numeris žmonių skaičiuje. Aktyvus prisitaikymas yra ne tik mėginimas žmonių grupei vadovauti, bet aktyviai dirbti, kad toji grupė siektų gerio, ar kad jai būtų vienokių ar kitokių būdu padedama. Kitaip tariant, aktyvus dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime yra jį įsijungimas ne tik savo buvimu, bet ir savo veikimu, išmintimi, darbu.

Mūsų tauta dabartiniu laiku pergyvena tam tikrą krizę. Krizė, kuri tautą gali suskaldyti, o toks suskaldymas vestų į prąžūtį.

Artėjant Lietuvių Bendruomenės Tarybos narių ir PLB Seimui atstovų rinkimams, laikas yra rimtai peržvelgti ir pergaltoti, ko mes siekiame, ko mes laukiame.

Lietuvių Bendruomenė yra išsivijęs lietuviybės išlaikymo gyvastis. Jos vadovaujančios ir sprendimus darančios institucijos turi turėti savo priešakyje

asmens, kurie pasižvelgtų, kurie nebijo sunkaus darbo, kurie yra atviri siūlymams, nesvarbu, iš kokios politinės partijos ar iš panašias ar skirtingas nuomones turinčių asmenų. Tie žmonės, kurių rankose bus išsivijęs ateitis, turi būti pastovūs, dvasiniai subrendę, kad į vedžiojimą už nosies galėtų numoti ranka ir savo visuomeninį veikimą bazuoti sveiku protu, galvojimu, o ne savo "ego" kėlimu aukštyn.

Rimantas Genčius, kandidatas į JAV LB Tarybą. Rimantas yra žurnalo PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMAS redakcinės kolegijos narys. Neotrauka K. Norvilo

STUDENTŲ ATEITININKŲ SAJUNGOS KANDIDATŲ KURSAI DAINAVOJE

Kai tamsi naktis supo, šaltas vėjas pūtė, Dainavą žadino iš miego studentai ateitininkai. Subildėjo iš Chicago, Clevelando, Detroito ir Toronto nemažas skaičius žmonių. Suvažiovo pasiūlyti, mintimis pasidalinti ir penktadienio naktį — gerai išsimeginti, kad šeštadienis būtų ne toks miglotas.

Ir taip šeštadienio rytą Vytas Narutis, Studentų ateitininkų sąjungos Centro valdybos pirmininkas, atidarė SAS kandidatų kursus. Kursų pagrindinis tikslas — pristatyti kandidatams sąjungos pagrindines mintis, jas išaiškinti, susikonkretinti, pritaikyti prie dabartinės gyvenamosios aplinkos.

Dr. J. Girnius knygoje "Idealas ir laikas" rašė: "Pasaulėžiūros kūrimas... dvasinis savęs paties kūrimas. Būdamas laisvas, žmogus visada stovi prieš uždevinį kurti save patį". Kas yra pasaulėžiūra? Kodėl visi žmonės turi savo pasaulėžiūrą? Kokių yra kitų pasaulėžiūrų? Kuo skiriasi krikščioniška pasaulėžiūra? Kaip žmogus sukuria savo pasaulėžiūrą? Šie klausimai buvo keliami, atsakomi, pristatomi Sąjungos dvasios vado kun. K. Trimako.

Ne visi asmenys yra tinkami perimti vadovaujančių institucijų vairą. Tačiau, gera dalis mūsų tautos "veikėjų" yra visuomenės viršūnėje ne dėl savo sugebėjimų, bet dėl mokėjimo paklusti kitų, nepatekusių ar nenorinčių darbą apsiimti asmenų dirgavimui.

Prieš pasiimant į rankas balsavimo lapelį, susipažinkime su žmonėmis, už kuriuos ketiname balsuoti. Pažinkime juos ne iš garsinimosi laikraščiuose, bet pažinkime juos iš atliktų darbų, iš jų sugebėjimo pasiūlyti visuomeniniam darbui. Nebalsuokime už jaunimą vien tik dėl to, kad jis yra jaunimas. Reikia prisiminti, kad amžius nėra jokia kvalifikacija ar diskvalifikacija. Įsijunkime į Lietuvių Bendruomenę, būkime aktyvūs jos nariai, statykime klausimus, reikalaukime atsakymų, paaiškinimų, spreskime, siūlykime, išsikalbėkime. Ir tik tada, kai viskas bus aišku, kai bus galima, atvirai išsikalbėjus, vienas kitu pasitikėti, tada mes ne tik kaip asmenys, bet ir kaip Lietuvių Bendruomenės nariai būsim dvasiniai, tautiniai subrendę. O to siekiant, reikia nemažai padirbėti.

Jūratė Jasaitytė

minčių, tiek klausimų, o tiek mažai laiko visa tai suvirkinti. Bet dirbo, plušėjo, užrašus rašė, klausimus kėlė, diskutavo. Po paskaitų ir diskusijų pilnos dienos — vakarinė programa, montažas tema "Iš tamsos į šviesą", kuriam medžiaga buvo surinkta SAS CV nario Jurgio Bradūno rūpesčiu, o išpildė: Giedrė Čepaitytė (Chicago), Linas Mikulionis (Detroitas), Linas Rimkus (Chicago).

Ekranu baltoj drobėj spindėjo saulė, matėsi Dainavos vaizdai ir skambėjo mūsų poetų žodžiai: Mačernio, Nagio, Baltrušaičio, Maironio, Putino, Brazdžionio, Bradūno, Gruodžio. Rašytojos Birutės Pūkelevičiūtės poetiška romano "Aštuonių lapų" ištrauka, skaityta pačios autorės plokštelėje ir perduota su pritaikyta muzika, montažą užbaigė, padarydama jį įspūdingą ir taiklų vėlykinei nuotakai.

Po montažo dar ilgai dainuota, kalbėtasi.

Sekmadienio rytas — saulėtas, šiltas. Dainavos slėniai spindi, saulės spinduliai apipilti. Ir vėl paskaitos, vėl diskusijos. Buvusi SAS CV pirmininkė Jūratė Jasaitytė pristatė temą: "Pilnutinė asmenybė", aiškino pilnutinės asmenybės reikšmę ir jos ugdymo būdus: Saulius Mikaliukas, SAS CV narys, pristatė organizaciją, aiškindamas kas yra organizacija, jos struktūrą, drausmės rolę organizacijoje. Antanas Razma, buvęs SAS CV valdybos vicepirmininkas, kalbėjo apie organizaciją iš socialinės pusės — kam ji reikalinga, žmogaus rolę joje.

Per šv. Mišias, pamokslų tema bazavosi kristocentriškumo pristatymu: ką reiškia kristocentriškumas? Kokią prasmę tai gali teikti man asmeniškai?

Kandidatų kursai buvo užbaigti pirmininko linkėjimais, kad kandidatai siektų idealo, vis tobulėdami tol, kol pralenks dabartinius sąjungos narius. Iš klausius Mišių, užkandus, teko atsisveikinti su naujais draugais, pasidalinti pažadais susitikti Pavasario kursuose, stovykloje. Ir išvažiuoti iš Dainavos, palikdami ją pavasariniam atbūdimui.

J. J.

Kviečiam į Pasaulio Lietuvių Jaunimo skaitytojų elitą!

Leidinį užsiprenumeravę, būsite išskirti, kitokie... Prenumeruoti ir skaityti PLJ yra naujasis šių dienų status simbolis. Žurnalo išleidžiamas tik ribotas tiražas, tai už kelerių metų PLJ vertė gali neišsivaizduojamai pakilti. Investuokit savo pinigus į ką nors net geresnio ir pastovesnio negu "stocks and bonds", investuokit juos į PLJ! Prenumerata vieneriems metams tik 2.00 dol. Susikite pinigus šiuo adresu:

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Ryšių centras
2422 West Marquette Road
Chicago, Illinois 60629
arba skambinkit telefonu: 312-737-3300.

PLJ Administracija

Slaurės Amerikos Lietuvių studentų sąjungos valdybos nariai, aplankę JAV Kongreso Ohio valstijos atstovą Charles A. Vanik. Iš kairės į dešinę: Alvydas Narbutaitis — ižd., Vytautas Žagarskas — vicepirm., Charles A. Vanik, Rimantas Aukštuolis — pirm. ir Gintaras Taoras — narys.

Studentai neolituanai šoka tautinius šokius rašytojui Romualdui. Spalvui skirtoje literatūrinėje popietėje Tautinių namuose, Chicagoje, š. m. balandžio 15 d. Nuotrauka A. Plaušiničio

ŠAUKIASI PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO PAGALBOS

Chicagoje veikia Pedagoginis lituanistikos institutas, kurio studentai kiekvieną šeštadienį renkasi į Jaunimo centrą lektorių paskaitų klausyti, pratybinių darbų atlikti bei kitų su lituanistinėmis studijomis susijusių reikalų tvarkyti.

Tai matomąjį Ped. lit. inst. da-

todėl labai dažnu atveju, būnant tarp svetimauciu, esu "vienintelis autoritetas" Lietuvos istorijos, kalbos ir literatūros klausimais. Daug žinių išblėso, o dar daugiau jų visai trūksta.

Būčiau jums labai dėkinga, jei galėtumėte mane plačiau paimformuoti, kas liečia atskirus kursus ir jų pasirinkimą, ir taip pat kiek ir kaip už tuos kursus atsilyginti".

Toji pati Ponia balandžio 3 d. kitame laiške rašo:

"Didžiai Gerbiamas ponas I. Serapinas, ačiū už Jūsų malonų laišką ir P.L.I. reguliavimą.

Su dideliu džiaugsmu viską perskaičiau ir, atrodo, ypatingu klausimų kėl kas neturiu.

Siunčiu Jums Registracijos lapelį, taip pat metinį mokėstį ir nuotrauką.

Sprendžiam Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ateitį ir III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalus. Dešinėje PLJS Valdybos pirmininkas kun. A. Saulaitis, S. J.

lis. Be šios — yra dar ir nemažai — neakivaizdinis to paties Instituto skyrius, kurio būstinė telpa mažame dir. Igno Serapino buto kambarėlyje, 2543 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.

Neakivaizdinis Ped. lit. instituto skyrius, ypač toliau nuo Chicago gyvenantiems, yra reikalingas. "Gyvųjų" studentų skaičius jau baigia užpildyti ketvirtą dešimtį. Kiekvieną mėnesį vis atsiranda naujų, norinčių turinti savo turimųjų liuanistinių žinių kiekį. Naujai įstojančiųjų tarpe pasitaiko ir būdingesnių atvejų.

Vasario 17 d. "Draugo" kultūriniam priede pasirodė Juozo Daugailio informacinis straipsnis apie tyliąjį instituto neakivaizdinį skyrių. Paskaičiusi minėtą straipsnį, vasario 27 d. viena ponia iš Kanados dir. Ignui Serapinui rašo: "Didžiai gerbiamas p. Serapinas, sužinojusi iš "Draugo" atspausdinto straipsnio "Kur dėstytojas nemato savo studentų", kad į liuanistinių studijų kursą galima įstoti bei kurio metu dirbti į jus kreiptis su prašymu priimti mane į šį kursą.

Esu baigusi Hanau Lietuvių gimnaziją Vokietijoje 1949 m., Toronto universitetą 1953 m. B. A. laipsniu ir ten pat 1959 m. M. A. laipsniu. Studijavau filosofiją.

Esu ištekęjusi ne už lietuvių,

Ačiū jums už visus rūpesčius, susijusius su mano įregistravimu".

Štai vėl kitos ponios laiškas iš JAV Atlanto pakraščio.

"Didžiai Gerb. p. Serapinas. Radau "Draugo" kult. priede straipsnį apie neakivaizdinį liet. k. dėstymą. Linkėdama jums geriausios sveikatos ir išvėmęs Jūs taip vertingame liuanistiniame darbe, noriu pasakyti, kodėl jums rašau.

Mano sūnus vedė svetimaute (norvegų kilmės) mergaitę. Ji pati ir jos tėvai labai nori, kad ji išmoktų lietuvių kalbą. Mano sūnus yra ja išmokęs tik keletą paprasčiausių žodžių ir sakinių, bet rimčiau ją mokyti jis skundžiasi neturįs energijos, kai grįžta iš darbo (jis yra mariñas leitenantas, šiuo metu einas gana sunkias pareigas, prieš gaudant kapitono laipsnį). Grįžęs iš Vietnamo, yra gana nervingas. Gyvena kariškoj bazėj, Virginijoje, kur nėra nė vieno lietuvių. Gal koks kareivis pasitaiko, tik ne ramus gyventojas, kuris galėtų mokyti kitą asmenį lietuvių kalbos.

Tai štai mano klausimai: Ar yra panašiam reikalui pri-

Studentiški Vėlykų šokiai

Chicago Studentų ateitininkų draugovė ruošia tradicinius Vėlykų šokius balandžio mėn. 22 d., sekmadienį, 8 val. vak., Vyčių salėje, 2455 West 47th Str., gros ukrainiečių orkestras, kuris yra pagarsėjęs ne tik moderniosios muzikos puikiu išpildymu, bet ir klasikine. Bilietų kaina: iš anksto — 2.00 dol. (galima įsigyti pas narius arba skambinti šiuo telefonu 434-2165), prie įėjimo — 2.50 dol.

Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė pas studentus

Chicago Studentų ateitininkų draugovės pastarasis susirinkimas balandžio mėn. 13 d., įvykęs jaukioje Eivų pastogėje, buvo skirtas susitikimui su rašytoja Birute Pūkelevičiūte. Viešnia rašytoja labai įdomiai ir bičiuliškai komentavo rašytojo kūrybinį procesą, nukrypdamas į savo asmeniškus patyrimus ir sėdama rašytojo pašaukimą su pačia jauniausia, susirinkiman atėjusia, studentiška karta. Draugovės nariai jau anksčiau buvo paraginti plačiau susipažinti su B. Pūkelevičiūtės kūryba, perskaityti jos knygas. Todėl greitai užsimėgė idomūs pokalbiai su klausimais ir atsakymais, liečiančiais pačios Pūkelevičiūtės kūrybą ir literatūrą aplamai. Tai buvo tikrai naudingas ir prasmingas vakaras. Būtų pagėdautina, kad gausi ir veikli Chicago Studentų ateitininkų draugovė suorganizuotų ir daugiau panašių susitikimų su mūsų rašytojais, muzikais, menininkais.

Tik paklauskite

Kur galima įsigyti vienokių ar kitokių knygų ar plokštelių? Ar amerikoniškoji spauda atkreipia dėmesį į lietuvių ir Lietuvos padėtį? Kur gauti žinių apie lietuvių užsienyje? Kuris tautinių šokių ratelis galėtų programą išpildyti? Kur kreiptis, norint užsiprenumeruoti "Pasaulio Lietuvių Jaunimą"? Visi šie klausimai bus maloniai jums atsakomi, informacija pateikta Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Ryšių centre, kurio būstinė yra Margutyje, 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, tel. 312-737-3300. Ryšių centro darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio, nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak. Uždarytas šeštadieniais ir sekmadieniais.

taikytas kursas? Ar yra kokios knygelės ar brošiūrėlės panašiam reikalui?

Jei nėra, gal būtų galima sukurti? Jei reikia sukurti — bandykite, pasisėks. Juk pradžia po taip mažai tereikia.

Aš esu tikra, kad yra ir daugiau tokių mišrių šeimų, kur sve-

(Nukelta į 7 psl.)